

ČD

magazin
pro vás

Reklamní časopis národního dopravce
7 / 2023 / ROČNÍK 15 / ZDARMA

Cestování po jižní Moravě
Včasná jízdenka Evropa
30 let s ČD

HEREČKA

KRISTÝNA FREJOVÁ

Pohyb vás vždycky
zachrání

ZMĚŇTE PRÁZDNINY NA

**Jízdenka na léto již od 695 Kč.*
Vyplňte si volno báglem zážitků.**

* Platí od 1. 7. do 31. 8. 2023 pro děti, studenty a seniory.
Do vlaků s povinnou rezervací místa stačí přikoupit místenku.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/jizdenkanalet

 České dráhy
Národní dopravce

editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující, každý den se můžeme něco dozvědět nebo naučit, hlavně v létě. Že to zní jako protimluv, protože znalosti získáváme přece během školního roku? Podle mě si toho člověk nejvíce osvojí na základě zkušenosti a zážitku... Aspoň pro mě bylo období prázdnin v tomto ohledu vždycky nejbohatší. Kupříkladu z hodin zeměpisu si bůhvíproč pamatuju pouze, jak se jmenuje hlavní město Ázerbájdžánu, ovšem když jsem se někam skutečně vydala, přivezla jsem si poznatky, které propojují tolik vzdělávacích

oblastí, že by se metodik školních vzdělávacích programů tetelil blahem. Na druhou stranu, abych se něčemu přiučila, nemusím sjíždět půlku světa. Stačí se začíst do našeho magazínu.

Tak třeba červencové číslo obohatilo můj slovník o sousloví šmolková obloha a s filmovými znalci se od teď budu moct bez obav pustit do diskuzí o filmu noir, případně o příbězích pro děti a mládež. Brzy, nejlépe už v červenci musím rozhodně vyrazit do Valtic, kde nejsou jen památky UNESCO, ale i čilý kulturní rej. No a pokud mi nebudou stačit tuzemské vinice, můžu vyrazit někam dál – ideálně hezky pohodlně vlakem Českých drah

do překrásného Gdaňsku, potažmo k Baltu. Mé dobrodružné já by možná lákaly Seychely, doba je však složitá a zámoří nemusí být vždy dostupná varianta... Navíc, nikdy nevíte, jaké predátorské potvory se skrývají v temných oceánských hlubinách. Brrr, to raději tady se zeleným nafukovacím kamarádem k vodě nebo se s časopisem uvelebit na pohodlný gauč... Šmolkovou oblohu nad hlavou vám na letních cestách i necestách přeje

Simona Smithová, zástupkyně šéfredaktora

Obsah

6 Rozhovor
Kristýna Frejová

14 Naše města
Valtice

16 Slavná filmová místa
Pětka s hvězdičkou

24 Železnice
30 let s ČD

32 ČD servis
Včasná jízdenka Evropa

42 Cestopis
Seychely

52 Tajemno a záhady
Moravské UFO

59 Fejeton
Pohoda u řeky

ČD pro vás – reklamní magazín Českých drah | www.cdprovas.cz | cdprovas@cd.cz

tištěný náklad 60 000 ks	redakce ČD pro vás Generální ředitelství ČD nábřeží L. Svobody 1222 Praha 1 110 15	šéfredaktor Petr Horálek	grafika / DTP / produkce SEVENART s.r.o.
vydavatel České dráhy, a.s.	redakční rada Františka Haisl Vidnerová Simona Smithová Radek Joklík Jiří Jeřeta Petr Vondráček	inzerce a předplatné info@cdprovas.cz	tisk Walstead Moraviapress s.r.o.
datum a místo vydání 28. června 2023, Praha	ISSN 1210-9142		

PRO AUTORY A SOUTĚŽÍČÍ:

Informace o poskytování a zpracování osobních údajů a jejich ochraně podle platné legislativy GDPR najdete na www.cdprovas.cz.

Prezident Petr Pavel cestoval railjetem ČD

Prezident republiky Petr Pavel s manželkou Evou odjel poslední květnový den z pražského hlavního nádraží na dvou denní návštěvu Rakouska. Pro cestu tam i zpět zvolil běžný spoj, konkrétně railjet. Při odjezdu ho vyprovodil předseda představenstva a generální ředitel Českých drah Michal Krapinec. Národní dopravce v souvislosti s cestou hlavy státu nemusel řešit žádné speciální požadavky.

INFORMACE O ZMĚNÁCH V ŘAZENÍ CHODÍ AUTOMATICKY, pokud jste nakoupili jízdenku online

Cestování dálkovými vlaky Českých drah je zase o něco snadnější. Pokud si koupíte jízdenku v e-shopu nebo přes aplikaci Můj vlak, jste nyní nově automaticky informováni o změnách na cestě. V případě změny řazení vlaku se systém postará o přesazení na jiné místo. A pokud cestujete bez místenky v dálkových spojkách, snadněji teď poznáte volná místa.

České dráhy vylepšily informování cestujících odbavených online. Systém nově automaticky vyhodnocuje změny jízdního řádu oproti zakoupené jízdence. Cestující jsou tak o případných změnách automaticky informováni e-mailem, SMS nebo notifikací v aplikaci Můj vlak. Informace jsou nově zasílány v předem stanovených termínech: měsíc, týden, den před cestou i v den cesty. Nově se spustilo rovněž automatické přesazování na základě změn v řazení vlaku. Když se v daném spoji změní řazení a dotkne se cestujícího, který už má online zakoupenou jízdenku, systém ho automaticky přesadí na jiné místo

ve spoji. Cestující jsou o této změně poté automaticky informováni.

Další novinka zjednoduší cestování lidem, kteří využívají dálkové vlaky bez místenky. Upravené grafické plánky pro výběr místa ve vlaku usnadní nalezení volného místa k sezení. Ve vlcích těsně před jejich odjezdem a také ve spojkách, které jsou už na cestě, nyní na první pohled poznáte, na která místa nejsou prodané rezervace a jsou k dispozici pro cestující bez místenek. Online odbavení má i další výhody. Při nákupu jízdenky v e-shopu nebo v aplikaci Můj vlak nabízí ČD u většiny dálkových vnitrostátních spojuj místenku zdarma.

Pivní speciál Kryšpín pomůže opravit lokomotivu

Veškerý zisk z prodeje jedenáctistupňového pivního speciálu Kryšpín půjde na opravu legendární lokomotivy 365.024. Ta v letošním roce slaví 100 let od výroby. Ležák Kryšpín z pivovaru Proud je k dostání ve vlacích v rámci služby ČD Minibar a v Muzeu ČD v Lužné u Rakovníka. Parní lokomotivu z roku 1923 čeká finální část renovace, díky které bude znovu zprovozněna.

Do Brna na festival Pop Messe se slevou na zpáteční cestu

Program třetího ročníku festivalu Pop Messe nabídne to nejlepší ze současné zahraniční a tuzemské popové scény. Mezi hlavní hvězdy letos patří Tommy Cash, Spiritualized, Young Fathers nebo Max Cooper. Dvoudenní akce se koná 28. a 29. července v areálu fotbalového stadionu Za Lužánkami a okolo Bobycentra v Brně. **Na festival se můžete svést vlaky ČD se slevou 30% na cestu zpět v rámci nabídky Vlak+ při nákupu jízdenky s cílovou/výchozí stanicí v Brně v aplikaci Můj vlak.**

Unikátní panoramatické vozy na spojích EuroCity napříč Moravou

Od 11. června se můžete svést panoramatickými vozy ze Švýcarska poprvé v historii také v Česku. Rakouské dráhy ÖBB je po dohodě se švýcarským partnerem SBB nasazují (výhledově až do konce aktuálního jízdního řádu) na spoje EuroCity Porta Moravica na trati Graz – Břeclav – Ostrava – Přemysl jako vozy 1. třídy s doporučenou rezervací. Panoramatických vozů podobného typu existuje v celé Evropě pouze dvanáct. Díky velkým obloukovým panoramatickým oknům má cestující až o 90% větší výhled oproti klasickému vlaku.

FOTO: SWISS TRAVEL SYSTEM AG

Vydejte se zvláštním vlakem na Colours of Ostrava

Oblíbený hudební festival Colours of Ostrava se letos koná od 19. do 22. července v Dolních Vítkovicích. Dopravit se na něj můžete tradičně Colours Expressem Českých drah, který z Prahy hl. n. vyjíždí první den festivalu v 10:40 hod.

V neděli 23. července pojede zpět zvláštní vlak v noci s odjezdem ze stanice Ostrava střed ve 2:35 a z Ostravy hl. n. ve 2:40 hod., následovat bude druhý speciál s odjezdem v 11:01 z Ostravy hl. n. a v 11:09 hod. z Ostravy-Svinova. V Colours Expresích platí běžné jízdné se všemi slevami s povinnou místenkou od 35 Kč.

pont to go

Červencový tip z pohodlných obchodů na trase

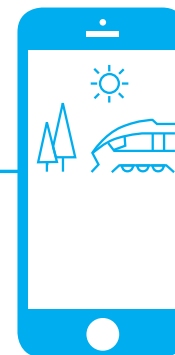

Pochutnejte si na hotovém jídle a získejte termotašku zdarma

V našich prodejnách PONT to go na nádražích nyní můžete získat při nákupu dvou hotových jídel Simply Fresh termotašku zdarma! S touto praktickou taškou si jídla ponechají déle svou teplotu, takže si je budete moci vychutnat na cestách i na pikniku. Počet dávků je omezený, proto s nákupem příliš dlouho neotálejte! Dobrou chuť vám přejí Pohodlné Obchody Na Trase.

www.ponty.cz

Užijte si léto a vydejte se s námi za zážitky. Kam se o prázdninách vypravit po kolejích? Inspiraci najdete v aplikaci Vlakem na výlet. V ní nechybí tipy na to, kam k vodě, kde s dětmi zaručeně zaženete nudu, na jaký hrad či zámek se vyplatí vyrazit nebo třeba z jaké rozhledny je na svět radost pohledět. U výletů je uvedený popis cesty od nádraží, takže určitě nezabloudíte. Za každý výlet vás navíc odměníme ČD Body a ty pak můžete směnit za jízdenky zdarma a další výhody a slevy.

FOTO: ZÁMEK BUDE Z.S.

ZA KULTUROU

Osečanské divadelní léto s novinkou 4 000 dnů

Už pátým rokem opravují Daniel Krejčík a Matěj Stropnický zámek Osečany na Sedlčansku a stejně tak dlouho pořádají v zámeckých kulisách festival Osečanské divadelní léto. O letošních prázdninách, konkrétně od 1. července do 26. srpna, se na zámku koná 24 představení. Letošní novinkou je romantická komedie s názvem 4 000 dnů o lásce a různých pohledech na minulost, ve které se představí Dana Černá v roli excentrické matky. Po představení máte možnost na zámku přenocovat ve velkých společných pokojích nebo v penzionu Dvůr bude, kde je k dispozici pět pokojů s vlastní koupelnou. Bezplatně lze přespat ve stanu v zámecké zahradě.

Nejbližší železniční stanice:
Sedlčany

Střední Čechy

FOTO: SCCR, FRANTIŠEK ORTMANN

NA PROCHÁZKU

Do Koněpruských jeskyň a k nalezišti zkamenělin

Schovajte se před letním horkem do jeskyň. Koněpruské jsou nejdelším jeskynným systémem u nás. Na prohlídkovém okruhu při teplotě necelých 11 stupňů Celsia uvidíte jedinečnou krápníkovou výzdobu. Pěšky se na výlet vydejte od vlakové zastávky v Srbsku. Žlutá turistická značka vás povede po silničce přes osadu Koda kolem stejnojmenné studánky. Za Tobolkou odbočte na polní cestu vedoucí až k jeskyním. Že byste se ještě prošli? Zajímavá místa v okolí spojuje naučná stezka Zlatý kůň, která vede od východu z jeskyň. Prochází kolem naleziště zkamenělin, možná tam nějaký poklad také najdete. Žlutá trasa pokračuje až k vlaku do zastávky Králův Dvůr-Popovice.

Nejbližší železniční zastávka:
Srbsko

FOTO: SCCR, DANIEL ŠTIBOREK

ZA POHYBEM

Do Davle za vodními sporty a pěšky po Posázavské stezce

Udělejte si výlet do Davle za řekami Vltava a Sázava, které se tu stékají. Čekají vás vodní sporty i turistika. Vltavu si užijete díky marině, ve které vás povoží na vodních lyžích a wakeboardu. Na půjčeném vodním skútru nebo motorovém člunu se projedete třeba kolem ostrova sv. Kiliána s pozůstatky bývalého kláštera nebo do míst, kde bývaly Svatojánské proudy. Láká vás pěší túra? Z Davle si vyšlápnete po červené značce po Posázavské stezce údolím trampů. Do Kamenného Přívozu vám cesta zabere zhruba 4,5 hodiny, pak načerpáte síly v některé z místních restaurací a domů se svezete vlakem po Posázavském pacifiku.

Nejbližší železniční stanice:
Davle

FOTO: ARCHIV REÁLU TERMÁLY LOSINÝ

FOTO: PANSKÝ DVŮR TELČ

ZA KOUPÁNÍM

Do Velkých Losin za vodními radovánkami

Losinský zámek s arkádami zná snad každý. Věděli jste ale, že ve Velkých Losinách najdete také termální park, jediný svého druhu u nás? Návštěvu památky můžete spojit s koupáním. V jedinečném akvaparku se nachází devět termálních bazénů – pět vnitřních a čtyři venkovní. Do nich se přivádí voda z přírodního lázeňského zdroje. K hlavním atrakcím patří dva tobogány, nechybí ani další skluzavky, jeskyně s vodopádem, chrliče, trysky nebo vodní ježek. Odpočinek si můžete dopřát v bazénu s relaxačními perličkovými lehátky a sedátky. Hlad a žízeň utišíte v samoobslužné restauraci nebo si dopřejte něco z nabídky letního kiosku.

Nejbližší železniční stanice:
Velké Losiny

ZA ZÁBAVOU

Do Telče na pivní festival plný soutěží, show a hudby

Máte rádi dobré pivo a chcete si užít s přáteli pohodové odpoledne plné muziky a prima zábavy? Pak si zajedte v sobotu 15. července do Telče, kde se v Panském dvoře koná další ročník Pivního festu Telč. Kromě nabídky dvaceti druhů piva z minipivovarů se můžete těšit na koncerty lokálních kapel, barmanskou show a pivní soutěže. Panský dvůr vznikl rekonstrukcí statku, který dříve patřil k zámku. Najdete v něm nejen restauraci, pivovar nebo turistické informační centrum, ale také expozici o panství a tradičním hospodářství. Na děti tu čeká Herna u zvířátek. Od vlaku dojdete k Panskému dvoru ve Slavatovské ulici asi za 20 minut.

Nejbližší železniční stanice:
Telč

DRÁŽNÍ NOSTALGIE

Léto na Bechyňce opět s Elinkou a Bobinkou

Lokálka mezi Táborem a Bechyňí patří k jihočeským unikátům. Stala se první železnicí u nás, na které jezdily vlaky poháněné elektrinou. Průkopnickou dráhu navíc zdobí stavitelský klenot – elegantní most Bechyňská duha. V rámci akce Léto na Bechyňce se můžete po této trati svést o sobotách 1., 8., 15., 22. a 29. července a 5., 12., 19. a 26. srpna a také v neděli 13. srpna na vybraných pravidelných spojích historickým elektrickým vlakem, který poveze lokomotiva přezdívaná Bobinka. O prázdninových sobotách a v neděli 13. srpna pojedou po stejné trati rovněž dva páry zvláštních vlaků, na něž bude nasazen Křížíkův elektromotorový vůz zvaný Elinka. Z Tábora odjíždí v 9:37 a 13:37 hod., na zpáteční jízdu z Bechyň se Elinka vydá v 11:25 a 15:25 hod. Od stanic a zastávek na trati můžete podniknout výlety, které uspokojí i vybíravé turisty.

Nejbližší železniční stanice:
Tábor, Bechyňe a další

Kristýna Frejová

Text: Eva Fraňková

Foto: Abelsonagency, archiv Kristýny Frejové

RÁDA SE NOŘÍM DO TMY A VNÍMÁM SVĚ POCITY, na terapii jsem se znovu našla

Potomci slavných osobností někdy nemívají zrovna na růžích ustláno. Vymanit se ze stínu známých rodičů a vyšlapat si vlastní cestu vyžaduje spoustu úsilí. Kristýně Frejové se to podařilo. I když její rodiče – herci Ladislav Frej a Věra Galatíková – patřili mezi opravdové velké hvězdy své doby, v umělecké branži se prosadila sama.

Jak jste vnímala profesi svých rodičů?

K tomu se váže veselá historka z dětství. Tehdy jsem mohla chodit tak do první třídy a na pískovišti jsem se před kamarády vytahovala, že tatínek bude večer v televizi. Zezadu mi od mámy přistál takový pohlavek, až jsem se divila! Řekla mi, že hraní je práce jako každá jiná, a od té doby jsem měla tuhle otázku definitivně vyřešenou.

Přesto jste tu slávu kolem dvou velkých hereckých jmen musela vnímat.

Je pravda, že když jsem nastupovala do školy, začala se zrovna vysílat Nemocnice na kraji města a to byl obrovský boom. Najednou tu byl seriál, ve kterém se lidé pořád neoslovovali soudruhu, navíc šlo o přehlídku těch nejlepších herců, které tahle země nabízela. Když jsme šli s tátou po ulici, kolemjdoucí nás zastavovali a chtěli podpisy, tatínek dostával milostné dopisy a nabídky k sňatku. Někteří ho zase žádali, zda by jim nedomluvil operaci kyčle. Lidé tomu seriálu opravdu propadli, takže jsem samozřejmě vnímala, že jsou naši na očích.

Snažila jste se toho někdy využít?

Nejsem takhle nastavená. Pamatuju si, že když už jsem byla starší a studovala na DAMU, přišli za rodiči domů nějací novináři dělat rozhovor a já se s nimi odmítla vyfotit. Máma se cítila dotčeně, ale já jsem jí řekla, že nebudu v novinách jen proto, že jsem něčí dcera. Chtěla jsem tam být sama za sebe, až něco dokážu já. A musím říct, že to asi zdědila i moje dcera Ráchel. Nedávno dostala nabídku na modeling, ale odmítla ji, když zjistila, že by ji mohli prodávat jako dceru herečky. Byla jsem na ni pyšná.

Původně jste chtěla být investigativní novinářkou. Kdy přišel ten zlom, že jste se dala na herectví?

Já jsem strašně ráda psala, bavilo mě sdělovat příběhy skrze text. Když se ale podávaly přihlášky na vysokou školu, maminka mi říkala, že se se svým kádrovým posudkem nemám šanci na žurnalistiku dostat.

Jak to?

Polovinu rodiny jsme měli ve Spojených státech a ve Švýcarsku v emigraci, naši nikdy nebyli ve straně. Já jsem také nebyla zrovna ukázkový pionýr. Herectví přišlo tak nějak samo, asi za něj nejvíce mohlo to, že jsem se kamarádila se

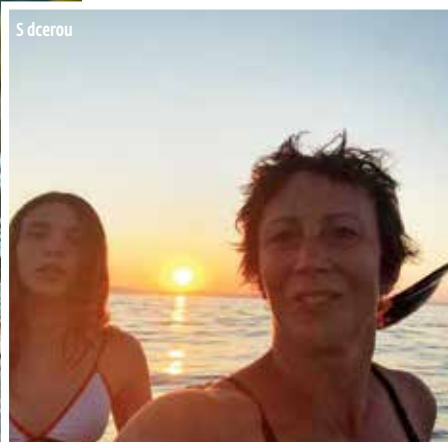
Tma vám vypne ratio. Začnou dominovat pudy. Pochopila jsem o sobě spoustu věcí a dovolila si je odpustit.

studenty, které maminka učila na DAMU. Byl to moc fajn ročník a já viděla jejich představení v Divadle v Řeznické, které se jmenovalo Hodina mezi psem a vlkem od Daniely Fišerové. Na pozadí příběhu Françoise Villona je v té hře skvěle namontovaný komunismus. Uvědomila jsem si, že se dá komunistům škodit i na jevišti. V novinách navíc tehdy pravda nevycházela. Lidé si ji hledali mezi řádky a právě k tomu sloužila podobná představení.

Jak jste prožívala sametovou revoluci?

Euforie, která přišla spolu s osvobozením, byla neuvěřitelná. Když jsem se k tomu dozvěděla, že mě přijali na DAMU, ocitla jsem se v sedmém nebi. Najednou byla ve vzduchu cítit taková svoboda, ke které jsem byla vedena i svými rodiči.

Očima autorky

Kristýna Frejová patří k lidem, ze kterých přival životní energie přímo srší. Překvapilo mě, jak moc je i po padesátce aktivní a co všechno kromě hraní, zkoušení a natáčení ještě zvládá. Kávu si sice dala, ale jen na chuť, protože unavená bývá sporadicky (což jí závidím!). Asi za to může fakt, že dělá v životě hlavně věci, které jí skutečně baví. Z našeho povídání vyplynulo, jak moc si váží pěkného vztahu se svou skoro dospělou dcerou i některými kolegy z divadla, s nimiž tvoří de facto druhou rodinu. Navíc z ní mám pocit, že s touhle ženou se nejspíše nikdy nebudete nudit.

Nedávno jste vydala knížku *Potměchuť, kde se otevřeně svěřujete se svou zkušeností s pobytem ve tmě*. Proč jste se rozhodla jít s kůží na trh?

V knížce jsou moje deníky, které jsem si ve tmě psala a nechtěla je nijak cenzurovat. Myslím, že kdybychom je upravovali, vyšel by z toho paskvil. Zajímavé je třeba téma sexuality, kdy teprve v té absolutní tmě zjistíte, o jak silný pud vlastně jde. Daleko podstatnější než deníky jsou pro mě ale mezikapitoly, které se týkají zásadních lidí v mém životě: maminky, dcery, tatínka, našich zvířat.

Kapitola Psi, divoké kočky a já vlastně celou Potměchuť pointuje a já mám z knihy velkou radost. Už proto, že je to pro mě nepoznaný svět a něco úplně nového.

Je podle vás terapie tmou vhodná pro každého?

Myslím si, že ne. Andy Urbiš, který terapie tmou provozuje v Čeladné, dělá s každým uchazečem nejdříve pohovor a ne každému je to doporučeno. Čekací doba je momentálně kolem jednoho roku. Já jsem si vždycky přišla vnitřně velmi silná, čím více se však pobyt blížil, tím větší jsem měla obavy. Nicméně

jsem věděla, že to nemůžu vzít zpátky. Už předtím jsem k Andymu jezdila na holo-tropní dýchání, během kterého ke mně přicházely různé vize. V knížce je také dost podrobně popisuju, takže už jsem trochu věděla, do čeho jdu. Jenže když Andy poprvé zhasl světlo na tři minuty a nechal mě v místnosti samotnou, říkala jsem si, že to snad nemůžu zvládnout.

Přepadaly vás tam i lítostivé myšlenky?

Takhle bych to úplně nepojmenovala, protože tma vám vypne ratio. Začnou dominovat pudy. Není to tak, že by člověk zpytoval svědomí nebo si sypal popel na hlavu. Ale pochopila jsem o sobě spoustu věcí a dovolila si je odpustit. Přichází za vámi vize, filmy a obrazy, světelná hitparáda, ohňostroj, planety, vesmír. Je to nádherné a nemáte ani čas se nudit. Já si tam psala deníky a pak jsem je deset let neměla odvahu otevřít. Stejně jako dopis dceři, který jsem ve tmě napsala a dala jí ho až v den jejích šestnáctých narozenin.

Jak vám terapie tmou pomohla?

Sto procentně. Šla jsem tam jednak s tím, že mám ráda výzvy, jednak proto, že jsem předtím samu sebe škrtila a tak nějak se ztratila. Porodila jsem dceru, do toho mi umírala máma, což znamenalo, že jednu

pupeční šňůru jsem musela odstříhnout a na druhou byla navázaná, protože jsem Ráchelku ještě kojila. V den, kdy maminka zemřela, jsem Ráchel odstavila. Bylo to velice emocionální. Doprovodila jsem mamku na onen svět a do toho se ze všech sil snažila nepodělat výchovu. Na sebe jsem úplně kašlala a potřebovala se zase najít, což se mi i díky terapii povedlo.

Dáte si tuhle výzvu znovu?

Určitě, už vím kdy. Bude to poté, co moje dcera odejde z domu. Mám jenom ji a myslím si, že osamostatnění dítěte s každým rodičem zamává. Pak se budu potřebovat vrátit zase ke své podstatě a rozhodnout se, co dál. Teď je jí sedmnáct.

Kde dobýváte baterky?

Lezu po horách, potápím se, jezdím na raftech, otužuju se, ale to jsou jen takové kratochvíle. Víte, já vlastně nebývám moc unavená. Strašně mě nabíjí divadlo, zvláště když mi po večerním představení tleská 360 lidí vstojí. To jsou velké baterky. Nebo když přijdu po divadle domů a s Ráchelkou si sedneme a do dvou ráno si spolu povídáme. Ale asi jsem díky rodičům uplácáná tak, že jsem unavená jen málokdy. A když už jsem fakt utahaná, jdu do fitka.

Vážně?

Jasně. Mám úžasnou trenérku, které je 71 let. Tu její figuru a energii, to jste neviděl! Takhle já chci stárnout. Pohyb vás vždycky zachrání.

Ve Švandově divadle se pro velký úspěch hrají už třináct let představení *CRY BABY CRY* a *Kurz negativního myšlení*. Není to už trochu rutina, hrát tolik let to samé?

Není, obě představení miluju. Navíc si ráda dělám výzvy a přetvářím zadání, takže nikdy nejdu odehrát jedno představení stejně. Tady jsem navíc obklopená fantastickou partou. S Michalem Dlouhým v Kurzu negativního myšlení tvoříme pár a jeho žena Zuzka mi už říká, že jsem taková jeho alternativní manželka. Známe se tak dlouho a manžele jsme hráli už tolikrát, že stačí jenom blik v oku ode mě nebo od něj, abychom zahráli nějakou situaci jinak, což je velmi osvěžující – pro nás i pro to představení. Je to úzké propojení, stejné máme s holkami ve hře *CRY BABY CRY*, kterou jsme si samy napsaly.

Nebývám moc unavená. Strašně mě nabíjí divadlo, zvláště když mi po večerním představení tleská 360 lidí vstojе.

Koho tam hrajete?

Mám roli charakterově naprosto odpor-
né bulvární novinářky. Tu jsem si napsala
sama na míru, protože jsem si kdysi
s bulvárem potřebovala něco vyřídit. Bylo
to krátce po mamčině smrti a já jsem
všechny bulvární novináře nenáviděla.

Pěknou mrchu představujete i v seriálu Dobré zprávy. Hraje se vám bezcitná kariéristka a intrikánka Mirka dobře?

Já se na takové roli vždycky vyřádím.
Ona má pořad poker face a na všechny
se usmívá, přitom je to faleš. Tak jsem
si u ní třeba vymyslela tik v oku, jak už
ten ksicht nemůže udržet. Já bych si ale
někdy s chutí zahrála i nějakou submisiv-
ní týranou alkoholičku, protože většinou
ztvářuju rázné, velmi energické ženy.

Jak budete trávit prázdniny?

Chystám se do své milované Normandie
k Atlantiku. Jsem milovnice studené
vody, patnáct stupňů mi vyhovuje.
Na Jadranu mám pocit, že se ve vodě
uvařím. Nicméně tam jedu také, na naši
„chorvatskou chalupu“ na Rabu, kam
jezdíme už léta do takové krásné opuště-
né zátoky. Scházíme se tam s hereckými
přáteli, a to s rodinou Igora Chmely,
Davida Prachaře a Jana Dolanského.

Co chystáte po létě?

Pracovně budu zkoušet příští sezonu
dvě nové inscenace. Dostala jsem také
nabídku jet na expedici do Konga sledo-
vat horské gorily. Zarezervovala jsem si
termín a modlím se, aby to vyšlo, protože
to je věc, na kterou se strašně těším.
Také bych ráda jela na expedici za polární
kruh – vidět polární záři. ■

Kristýna Frejová

Původně chtěla studovat žurnalistiku, nakonec ale zvolila obor herectví na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze, kde ji vedl Jiří Adamíra. Po jejím dokončení vystupovala v několika pražských scénách, až zakotvila ve Švandově divadle, kde ztvárnila řadu rolí. Známá je i díky seriálovým postavám, například coby doktorka Ema Vlčková v Modrém kódu či jako produkční Mirka v Dobrých zprávách. Zahrála si i v několika českých filmech, například Abstinent, Past, Modelář nebo Stínohra. Má ráda pohyb, leze po horách, cvičí jógu, v zimě se otužuje v řekách i rybnících a potápí v moři.

ČD Bike

Půjčovny kol a služby pro cyklisty

- 68 půjčoven kol (ve vybraných stanicích si lze vypůjčit i elektrokola a koloběžky)
- k dispozici kvalitní kola s předpisovou výbavou a pravidelným servisem
- přeprava a úschova vypůjčených kol zdarma*

* Platí na vybraných tratích a v určených stanicích.

kolo
od 190 Kč/den
elektrokolo
od 340 Kč/den

TIP

Kolo si můžete
bezplatně zapůjčit
na jeden den
za 100 bodů
z věrnostního
programu ČD Body.

Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdbike

 České dráhy
Národní dopravec

NEJVĚTŠÍ ŽELEZNIČNÍ EXPOZICE V ČR

Výlety za historií železnice

Navštivte Muzeum ČD v Lužné u Rakovníka a zažijte na vlastní kůži jedinečnou atmosféru nostalgické kolejové dopravy.

- největší sbírka parních lokomotiv
- motorové lokomotivy a vozy
- historické osobní a nákladní vozy
- interaktivní exponáty
- modelové kolejiště
- expozice zabezpečovací a sdělovací techniky

PLÁNOVANÉ AKCE

- **1. července a 5. srpna** – parním vlakem k Berounce
- **5. července až 30. srpna** – pravidelné středeční jízdy z muzea do muzea
- **11. a 25. července** – motoráčkem do Kralovic
- **8. a 22. srpna** – motoráčkem do Kralovic
- **7. a 8. října** – setkání Bardotek
- **28. a 29. října** – ukončení sezony

TIP

Využijte naše další služby a uspořádejte rodinnou oslavu nebo firemní akci v areálu muzea nebo si pronajměte historický vlak.

Sezona 2023

Po předchozí domluvě

- skupinové návštěvy mimo otevírací dobu
- speciální prohlídky pro max. 5 osob se vstupem do vybraných lokomotiv a vozů

DALŠÍ INFORMACE

T 313 537 700 | nostalgie@cd.cz

www.cdnostalgie.cz

Unikátní krajinný komplex v okolí lednického zámku s množstvím přírodních památek můžete prozkoumat pěšky i na kole. Oblast láká turisty na řadu kulturních akcí. Pokud se sem vypravíte vlakem, můžete začít výlet v malebném městečku Valtice (viz foto). Na jižní Moravě ovšem objevíte i další nádherná místa spojená s historií, architekturou a v neposlední řadě s výborným vínem.

VALTICE LÁKAJÍ NEJEN NA VYHLÁŠENÉ VÍNO, ale i na historii, přírodu a hudbu

Pokud se v létě chystáte na jižní Moravu, s Valticemi neuděláte chybu. Lednicko-valtický areál je součástí světového kulturního dědictví UNESCO, okolí města zdobí romantické stavby a centrum je chráněno jako památková zóna. A příležitostí ke kulturnímu vyžití je tu také dost.

Text: Simona Smithová

Foto: Turistické a informační centrum Valtice, státní zámek Valtice, Michal Olšiak, Valtické Podzemí, Chateau Valtice

Dominantou města je zámek, který do roku 1945 sloužil jako sídlo rodu Lichtenštejnů. Dvacítkou reprezentivních místností vás provede hlavní reprezentační okruh. Do apartmánu knížete Františka I., posledního Lichtenštejna, který na valtickém zámku bydlel, nahlédnete v rámci okruhu Knížecí byt.

Tajemství, hmyz a hry

V prostorách zámku a přilehlé zahrady našla útočiště řada dočasných expozic. V Žabím sklepe vystavuje oblíbený záhadolog Arnošt Vašíček již po šesté své ojedinělé exponáty na výstavě TAJUPLNÝ

SVĚT: Fascinující zábava pro celou rodinu. Sbírká se letos rozšířila o vyobrazení bytosti s neobvyklým tvarem hlavy, o lebku tajemné šavlozubé šelmy či o obrazovou rekonstrukci prvního českého dinosaura *Bohemiclavulus mirabilis*.

Milovníci brouků možná zajásají na výstavě Megabrouci: Fascinující svět hmyzu. Sochař Michal Olšiak a jeho tým na ní pracovali téměř deset let a výsledkem je 20 extrémně zvětšených exemplářů (některé mají až pět metrů a váží tunu) vypracovaných v nádherném detailu. Díla jsou k vidění v Zimní jízdárně. Na nejmladší návštěvníky čeká Kostičkofest, herní výstava objektů sestavených ze stavebnic Lego, SEVA a GECCO. Děti do tří let jistě ocení prostornou hernu.

Kde jinde se na jižní Moravě odreagovat než na degustační výstavě Salon vín? Ve zdejší expozici je zastoupeno 61 tuzemských vinařství. Vychutnejte si zaslouženou sklenku a hlasujte pro svého oblíbeného vinaře. Malou odměnu v podobě ČD Bodů získáte okamžitě, a sice pokud se na Salon vín vydáte ze zastávky Valtice město s aplikací Vlakem na výlet.

Pěšky i na kole

Zajímáte-li se o dějiny, nevynechte stálou výstavu městského muzea Historie města, vinařství a lidových tradic. Archeologické nálezy zde uložené připomínají osídlení katastru obce v různých dobách. Pokud vám ovšem v létě přijde líto trávit čas uvnitř, vydejte se na

Osobnost regionu

» Karel I. z Lichtenštejna

Narodil se 30. července 1569, pravděpodobně ve Valticích, a byl první z rodu Lichtenštejnů, který nesl dědičný titul kníže. Sňatek s Annou Marií Černoorskou z Boskovic mu v roce 1595 přinesl polovinu rozsáhlého území jejího otce. Druhou polovinu získal jeho bratr Maxmilián po svatbě s Anninou sestrou, čímž se Lichtenštejnové zařadili mezi nejbohatší moravské šlechtické rody.

Byl to schopný politik, diplomat a hospodář. Nejprve se zvažovalo, že bude zastávat post vyslance v Anglii nebo ve Francii, nakonec ho Rudolf II. jmenoval nejvyšším hofmistrem, což byl nejdůležitější úřad na císařském dvoře a Karel ho s malou přestávkou zastával až do roku 1607. S hlavou moravské nekatolické opozice a osobním nepřitelem císaře Rudolfa II. Karlem starším ze Žerotína podpořil ve sporu o následnictví arcivévodu Matyáše. Ten se mu za to odměnil povýšením do knížecího stavu.

ZDROJ: WIKIMÉDIA

V době českého stavovského povstání stál na straně císaře Ferdinanda II. Za věrnost Habsburkům získal po bitvě na Bílé hoře Řád zlatého rouna a výhodně řadu zkonfiskovaných statků. Byl rovněž členem nechvalně proslulého mincovního konsorcia, které razilo tzv. dlouhé mince. Někteří historici přesto vyzdvihují jeho politický rozhled, ekonomické schopnosti a zásluhy na zabránění nejhorším excesům císařské armády. Položil též základy lichtenštejnských uměleckých sbírek. Zemřel 12. února 1627 v Praze.

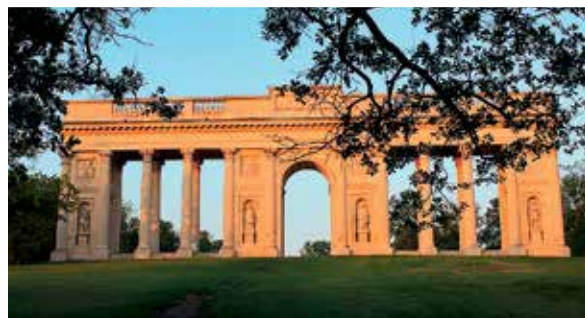
Vlakem do Valtic

Nádraží ve Valticích leží na trati Břeclav – Znojmo. Do jedné z nejvýznamnějších vinařských obcí se dostanete vlaky vyšší kvality (EuroCity, railjet, nightjet) s přestupem v Břeclavi na osobní vlak, přičemž z Prahy vám to zabere asi 4,5 hodiny a z Ostravy zhruba tři hodiny. Ze Znojma to příměmú osobnímu vlaku trvá cca hodinu.

S vyhledáním nejlepšího spoje pomůžou webové stránky www.cd.cz nebo aplikace **Můj vlak**.

rozezní k tanci a poslechu cimbálová muzika. Ve středu 26. července ji vystřídá country.

Ani milovníci pop-music nepřijdou zkrátka. Areál rodinného vinařství Château Valtice roztančí parta kolem herce Jiřího Macháčka MIG 21 (14. července) a hned následující den dorazí Monkey Business (15. července). Projekt Hudba na vinicích pokračuje známými jmény až do konce září. □

Naučnou vinařskou stezku Valtice. Pětikilometrovou trasu můžete ujít pěšky nebo projet na kole, v obou případech však pravidelně zastavujte u informačních tabulí. Rozšíříte si znalosti o pěstování vinné révy, historii vinařství, ale také o památkách jako Kolonáda na Rajstně, ze které budete mít Valtice jako na dlani. Nedávnou historii pohraniční oblasti připomíná Muzeum železné opony. V docházkové vzdálenosti je v tuzemsku raritní Stezka bosou nohou.

Roztančené léto

A co s načatým letním večerem? Zpřijemněte si ho hudbou! Ve Valtickém Podzemí, labyrintu vzájemně propojených historických vinných sklepů, se v červenci vždy v pátek a v sobotu večer

Text: Petr Horálek
Foto: Wikimedia

PĚTKA S HVĚZDIČKOU

Rošťácká klučičí parta otrkává nového učitele

Do malebného jihomoravského městečka přijíždí na konci léta nový, mladý učitel. Dokáže si poradit s rozdváděnou 7. A, kterou dostane jako třídní na starost, i s předsudky a pomluvami místních obyvatel? Zapadne do zdejšího rázovitého kraje plného vinné révy a zůstane tady už napořád? A koho si vybere za manželku?

FOTO: PĚTKA S HVĚZDIČKOU (1985, REŽISÉR: MIROSLAV BALAJKA) © SFK / ZDROJ: NFA (2X)

Osmdesátá léta minulého století jsou právě označována za zlatý věk československých filmů pro děti. Vedle snímků Třetí skoba pro kocoura, Krakonoš a lyžníci, Bota jménem Melichar, Cesta na jihozápad, Lucie, postrach ulice se proslavil i debut režiséra Miroslava Balajky s názvem Pětka s hvězdičkou. Ve srovnání s tehdejší produkcí byl o malinko provokativnější. Dnes už by paradoxně řada použitých gagů nešla kvůli politické korektnosti natočit.

„Ale paní Nováková, její soudružka učitelka ze všeho nejvíc nenávidí jiřiny. Loni nás s nima vyhodila.“

Radostně do nového roku

Hned úvodní záběr nás vtáhne do atmosféry jihomoravské obce. Dlouhé lány vlnic, na obzoru kostelíček, bimbání zvonu. Když se ale ozve kovbojská hudba parodující westerny, dojde nám, že ne všechno bude tradiční a uhlazené. Nebo

si snad pamatujete nějaký jiný dětský film z doby normalizace, kde by první školní den učitelka na motorce zabavovala (za jízdy!) dětem pornočasopis? Nebo kde by školník s učitelem zavěšovali do společenského sálu propagandistický nápis „Radostně do nového školního roku“ a působili u toho jako klauni v grotesce?

Pokud si odmyslíte oslovování soudruhu a soudružko, zbude vám čistý dětský příběh plný rošťáren, maloměstských drben (skoro jako v trilologii Slunce, seno...) a neustálého střetávání na úrov-

Učitel Mikeš se prochází se svou snoubenkou mezi vinnou révou, která se ve zdejších krajích pěstuje i dnes

ni žák versus učitel. O hlavní dějové linii se skoro nedá mluvit. Předností filmu je však jeho lehkost, přirozenost a uvěřitelnost. I když pár vedlejších postav se už pohybuje na hraně karikatury.

Jak mu sehnat ženskou?

V první polovině si užíváme hlavně pohodovou atmosféru, ke které patří zpěv lidových písniček i pop-songy Kotvalda a Hložka. Ve druhé části už sledujeme, jak se oblíbený učitel Mikeš (Jan Hartl) dostane do centra místních intrik. Maminky školáků přesvědčí své manžele funkcionáře, aby si na schůzi oficiálně odhlasovali konání taneční zábavy, na které si musí Mikeš najít manželku. Jenže na akci dorazí jen starší zadané paničky.

Naštěstí zasáhne klučičí parta a v převleku učitele odvede. Později mu chlapi dokonce zorganizují rande v letním kině s učitelkou z mateřinky (Barbora Štěpánová). Ve finiši příběhu ještě pětice raubířů stihne zachránit družstevní stoh před požárem (když si zkracuje trať při branném cvičení) a vyvrátit podezření ze

zničení vinného sklípku. Napůl otevřený konec naznačuje, že Mikeš na novém místě asi zůstane. Zvláště když s tím nemá problém jeho pravá snoubenka, o které dosud nikdo nevěděl.

Ráj vinařů

Filmaři se rozhodli příběh natočit v reálných kulisách městečka Čejkovice. Ačkoli jeho jméno celou dobu nepadne, objeví se na velké ceduli „zdravotního střediska“, což je dnes budova obecního úřadu. Do samotných Čekovic se vlakem nedostanete. Stačí ale vystoupit ve stanici Čejč na trati Zaječí – Hodonín, ujít pár kilometrů po turistických cestách – a jste tu. Druhá největší vinařská obec v Česku se může pochlubit 528 hektary vinic! Réva se zde prokazatelně pěstuje už od 13. století. Místní jistě v záběrech poznají řadu ulic, náměstí i samoobsluhu. Jen exteriéry školy se natáčely v Moravském Žižkově (nedaleko Břeclavi) a letní kino, do kterého se kluci snažili dostat na mládeži nepřístupný film, ve skutečnosti leželo v Roštíně, kousek od Kroměříže. □

Masarykův dům v Čejkovicích se stálou expozicí

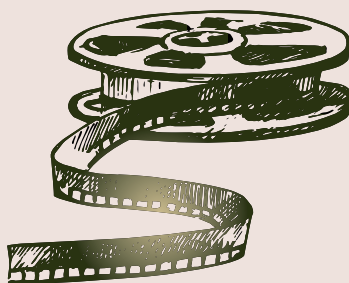

Exteriéry školy vznikaly v obci Moravský Žižkov

PĚTKA S HVĚZDIČKOU

Československo, 1985, 74 min.

- » Režie: Miroslav Balajka
- » Scénář: Jiří Jilík
- » Kamera: Jiří Kolín
- » Hudba: Ondřej Soukup
- » Hrají: Jan Hartl, Matouš Rajmont, Jan Bílek, Miroslav Kučera, Richard Krpal, Ladislav Vávra, Iva Hüttnerová, Dušan Blaškovič, Marián Zedníkovič, Václav Babka, Václav Sloup, Simona Stašová, Barbora Štěpánová, Irena Žáčková, Břetislav Rychlík a další

Ministr a nahé baby

Do dětského filmu se dostaly i relativně odvážné narážky. Kluci v úvodu řeší, co to vlastně je akt? Nahé baby, nebo akce za účasti ministra? Shodnou se, že nahé baby – a když je u toho ministr, dá se to do novin. Při slavnostním projevu ředitele zase všechny děti demonstračně vstanou, protože údajně chtějí na záchod. A když do městečka přijíždí drahá auta, hoši cynicky pronesou: „Delegace dojely, vinobraní je tady.“ Zde ale zasáhla cenzura, původně bylo v textu slovo „papa-láši“.

Kraj prezidenta T. G. Masaryka

Na Hodonínsku se v roce 1850 narodil první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. V letech 1856–1862 chodil do školy v Čejkovicích. Domek, kde tehdy bydlel, stále stojí a nachází se zde stálá expozice o jeho životě. V roce 1919 mu Čejkovice udělily čestné občanství. Prezident „svou“ obec oficiálně navštívil v roce 1924. V letech 1928–1940 a 1947–1981 tu stála jeho socha, která se podruhé vrátila v roce 1990, tentokrát před školu, jež dnes nese Masarykovo jméno.

» Povedený klukovský film. Příběh s velkou lehkostí a nadhledem. Není tu nic křečovitého. rigby, ČSFD.cz «

Valtický letohrádek Belveder

LEDNICKO-VALTICKÝM PŘÍRODNÍM AREÁLEM k největšímu rybníku Moravy

Šperkem vinorodé jižní Moravy je jednoznačně Lednicko-valtický areál. Vlaky Českých drah stojí v zastávce Valtice město, odkud se na objevování přírodních a historických krás vypravíme. Rozhlédněte se s námi po okolí a seznamte se s architekturou klasicismu, loveckou vášní a staletými duby.

Text a foto: Jakub Hloušek

Ihned vedle zastávky Valtice město, kde se v dáli tyčí monumentální siluety barokního chrámu a valtického zámku, uhýbá podél tratě trasa červené značky. Byla by škoda okamžitě lámat kilometry, zvláště když se pár set metrů od zastávky ukrývá letohrádek Belveder. Ten ovšem otevírá až v jedenáct hodin. Kdo přijde dříve, spatří pouze exteriér. Letohrádek je přístupný bezplatně a kromě výstavních prostor a útulné kavárny nabízí také ochutnávku regionálního vína.

V aplikaci
Vlakem na výlet
získáte za tuto
trasu
20 ČD Bodů

Po staré Ladenské cestě

Belveder se řadí mezi nejméně známé objekty Lednicko-valtického areálu. A to proto, že po letech chátrání do něj návštěvníci poprvé vstoupili teprve před třemi lety. Červená značka nás následně vyvede na periferii Valtic a brzy vyústí na starou Ladenskou cestu, která se jako přímka táhne krajinou od Valtic do Ladné. Dříve ji lemovalo stromořadí, nyní za horkého dne přinese stín až odpočívadlo u kapličky sv. Anny. Nicméně čerstvě vysazené stromky okolo cesty signalizují, že nedávno odstartovala obnova aleje.

Dianin chrám aneb Rendez-vous

Kaple sv. Huberta

DĚLKA TRASY AŽ 16 KM

vystřídala novogotika. Následně nám trasa představí další z klenotů oblasti – Chrám Tří Grácií. Ten se drží zavedené klasicistní koncepce, přičemž inspirace vzešla z antických bájí. Obloukové kolonádě dominuje sousoší tří bohů krásy. Řecká mytologie je nazývala Charitkami, Římané pak tyto nadpozemské krasavice označovali jako Grácie. A neobvyklá zákoutí u letohrádku vyčarovala také zdejší příroda, poněvadž na okraji prostranství se kroutí bizarně tvarovaná borovice a za kolonádou zase rostou kaštanovníky jedlé.

Chlouba Hlohovce

Od Chrámu Tří Grácií následuje krátká etapa po silnici ústící do Hlohovce, který se svými pečlivě udržovanými domky a krásnými předzahrádkami esteticky podobá vesnicím dolnorakouského Wienviertelu. Severnímu okraji Hlohovce vévodí kostel sv. Bartoloměje a před svatyní se tyčí pomník obětem světových válek. Chloubou obce je ovšem Hraniční zámek, který zároveň představuje poslední lichtenštejnskou stavbu našeho výletu. Zámek se fantasticky propojil s krajinou. Hlavně jeho východní strana okouzlí honosným průčelím s pečlivě zastřiženým parčíkem, jenž plynule přechází do nespoutaných rákosin Hlohoveckého rybníka, odkud se nese skřehotání žab.

Nádech mořského pobřeží

Přesně středem zámku prochází historická hranice Moravy a Dolního Rakouska. Žlutou značku u Hraničního zámku vyměníme za modrou, po které doputujeme k cíli. Prvně se vyhoupneme na hráz Nesytu, největšího moravského rybníka, kde stinné lesy definitivně vystřídá otevřená krajina vinohradů. Rybník je důležitým stanovištěm vodního ptactva, proto jeho břehy zatraktivnily dřevěné pozorovatelny. Závěrečnou tečku výletu přinese obec Sedlec, kde vstoupíme na území chráněné krajinné oblasti Pálava. A poslední zajímavost se schovává těsně před místní železniční zastávkou. Nenápadná pastvina navenek nevěstí nic mimořádného. V realu se ovšem jedná o unikátní lokalitu slanomilné květeny, která na jižní Moravu přinesla nádech mořského pobřeží. □

Poté značka tuto historickou komunikaci opustí a vstoupí do lesního komplexu, kde se stále zelenají mohutné staleté duby, co pamatují éru Lichtenštejnů.

Nejcennější jádro starého porostu chrání národní přírodní památka Rendez-vous. Stejným názvem se pyšní další ze staveb Lednicko-valtického areálu, k níž směřuje trasa červené značky. Architektura zde vychází z antické mytologie. Inspirace starověkem totiž patří mezi hlavní znaky epochy klasicismu. Ta se promítla i do podoby stavby, která vychází z triumfálního oblouku typického pro Římskou říši. Chrám je symbolicky zasvěcen Dianě, římské bohyni lovu. Vždyť okolní lesy se kapitálními kousky zvěře jen hemžily.

Tři bohyně krásy

Lovecká vášeň někdejších majitelů nás bude provázet i dál. Jen se trochu přesuneme v čase, neboť brzy dorazíme ke kapli sv. Huberta. Ten drží ochrannou ruku nad lovci, myslivci a střelci. Kaple sv. Huberta je nejmladší stavbou celého Lednicko-valtického areálu. Tady už klasicismus první poloviny 19. století

Vlakem do zastávky Valtice město

Z Brna

Rychlíkem do Břeclavi a dále osobním vlakem, o víkendech a svátcích přímým sezonním expresem

Z Prahy

Vlakem vyšší kvality do Břeclavi a dále osobním vlakem

Chrám Tří Grácií

Divoký porost v areálu

U rybníka Nesyt byly postaveny pozorovatelny ptactva

DOLNÍ VĚSTONICE JAKO BITEVNÍ POLE během stavovského povstání

Pražská defenestrace 1618 zahájila stavovské povstání, které uvrhlo naši zemi do občanské války. Bojovalo se nejen o náboženskou toleranci, ale hlavně o politickou moc. Vazby mezi Čechy a převážně katolickou Moravou se v té době opět rozvolnily a protestantská vojska musela svůj vliv prosazovat silou. Mezi její výrazné úspěchy patřilo vítězství v bitvě u Dolních Věstonic nedaleko Mikulova.

Bitva u Dolních Věstonic na kresbě z roku 1881

Text: Petr Horálek

Foto: Wikimedia

Vzpouřa českých protestantských stavů proti Habsburkům, která naplno vypukla populárním vyháčováním z okna Pražského hradu v květnu 1618, bývá řazena k činům hrdinským a obdivuhodným, ba zábavným. Přitom se jednalo o předejství k politické a národní tragédii.

Výbuch zlosti na Hradě

Na začátku 17. století stála celá Evropa znovu před výbuchem. Katolíci utíkovali protestanty – a ti jim to v jiných zemích opláceli stejnou mincí. V Čechách na trůně vládli dva slabí králové. Po duševně vyžinutém Rudolfovi II.,

Císař
Matyáš

který kvůli udržení se u moci souhlasil s dočasným odtržením Moravy od zbytku českých zemí, nastoupil jeho bratr Matyáš, ambiciózní, leč nepřilíš schopný. Vzhledem k tomu, že ani

Rudolf II., ani Matyáš neměli legitimní potomky, musela se česká šlechta připravovat na variantu, že jim brzy povládně Ferdinand Štýrský (vnuk bývalého krále Ferdinanda I.), pověstný coby fanaticky věřící katolík.

Ke krizi došlo 21. května 1618, kdy se i přes Matyášův zákaz konal český zemský sněm kvůli sporům o dodržování náboženské svobody, konkrétně zrušení protestantského kostela ve městě Hrob na Teplickou. Za dva dny následovala hradní defenestrace. K po-

Ferdinand
Štýrský

vstání se připojila i pražská samospráva a byl zvolen třicetičlenný sbor direktorů, složený ze zástupců stavu panského, rytířského a městského.

Váhání na Moravě

Moravský zemský sněm, kde měli významné zastoupení katolíci, se však k povstání nepřidal. Zemský hejtman Karel starší ze Žerotína prosazoval neutralitu a dění v Praze komentoval takto: „Čechové se snaží stát se slavnými tím, že zahubí svoji vlast. Jejich porážky budou počátkem našich, ale vina bude naprosto jejich. Poněvadž sami sebe opustili, nemohou si stěžovat, opustíme-li je my a jiní.“ Ke vzpouře proti panovníkovi se ovšem přidalo Slezsko. Je třeba však dodat,

že část české šlechty vyčkávala a stále se přiklápěla ke smírnému řešení. Spor nicméně gradoval.

V březnu 1619 zemřel císař Matyáš a hned v dubnu nabyla na Moravě vrchu protihabsburská strana. Protestantským stavům však bylo jasné, že k ovládnutí území nestačí veřejná prohlášení nebo hlasování – rozhodovalo se silou. Zatímco v Praze rokoval generální sněm, který rozhodoval o novém uspořádání země a připravoval volbu příštího krále, stavovská armáda pochodovala a dobývala.

Boje muž proti muž

K bitvám, kdy se jí podařilo vyhrát, patřila i ta u Dolních Věstonic. V místě, v jehož blízkosti dnes najdeme vodní nádrž Nové Mlýny, se 5. srpna 1619 střetlo 8–12 tisíc

Pražská defenestrace

Jindřich Duval Dampierre

císařských vojáků proti 5 tisícům stavovských. Zatímco zájmy Habsburků měl na starosti důstojník Jindřich Duval Dampierre, původem z Lotrinska, na protestantské straně držel velení moravský plukovník Fridrich z Tiefenbachu, rodem ze Štýrska.

Bitva to byla tvrdá, došlo i k bojům muže proti muži. Ačkoli stavovské jednotky byly početně slabší, uspěly svou agresivitou.

Navíc si jejich velitel nechal část mužů v záloze až na konec několikahodinového střetnutí, když už oběma stranám docházelo střelivo. Celková bilance byla následující: 6 tisíc mrtvých nebo zraněných císařských a jenom 700 stavovských. Moravské vojsko si tak vylepšilo pověst po předchozích porážkách. Dampierre ovšem v pomstě na konci srpna vyplenil okolí Břeclavi, Bílovice a Vlasatic.

Smrt za smrtí

Ani s jedním velitelem se osud nemazil. Fridrich z Tiefenbachu se mohl pochlubit v únoru 1620 dobytím Mikulova, ale pak se odebral na léčení do Švýcarska, kde byl chycen vojáky katolických kantonů. V květnu 1621 ho císař Ferdinand II. nechal popavit v Innsbrucku. Dampierre zemřel při obléhání Bratislavy v říjnu 1620, když podlehl následkům zranění. Jak to dopadlo se stavovským povstáním, víme všichni. Po bitvě na Bílé hoře dne 8. listopadu 1620 se Čechy, Morava i Slezsko ocitly v pevném habsburském objetí. □

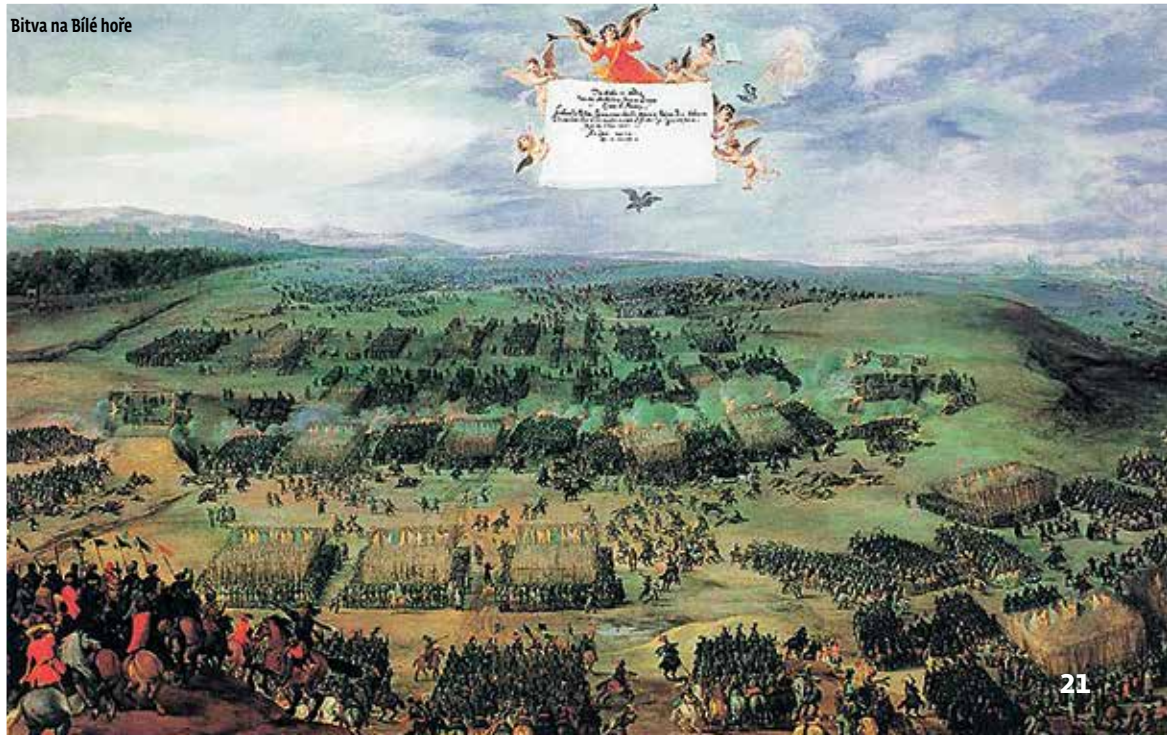
Plány na konfederaci

Generální sněm rebelujících stavů v Praze dokázal 31. července 1619 schválit ústavu, která se svým uspořádáním blížila nizozemskému či polskému vzoru. Zaváděla konfederaci pěti republik a zrovnoprávnila vedlejší země s Čechami. Hlavou státu byl volený král, ovšem bez možnosti založit dynastii. Byla zakázána volba nového krále ještě za života současného panovníka. Ústava vyhlásila protestantismus jako státní náboženství, ale tolerovala katolíky – nezaváděla však náboženskou rovnost.

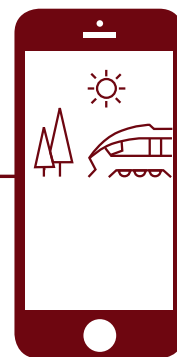
Co to byl generální sněm

Za generální sněm se u nás považoval sněm minimálně dvou zemí Koruny české – vždy však za účasti sněmu Českého království. Jednalo se zde o společných zájmech, nástupnictví na trůn, korunovaci, zahraniční politice, právních problémech, náboženských otázkách apod. Svolával ho panovník, který zasedání zpravidla předsedal. Legitimita generálního sněmu z roku 1619 je dodnes z řady důvodů zpochybňována. Po bitvě na Bílé hoře už nebyl nikdy svolán.

Bitva na Bílé hoře

Vzbouřené stavy zvolily na generálním sněmu českým králem Frídřicha Falckého

Kdo by chtěl stále zůstat doma, když je venku tolik lákadel? Vyvezte své nezbedné a energii nabitě ratolesti do přírody a navštivte s nimi třeba zoologickou zahradu nebo železniční muzeum. A za odměnu pak dítě můžete vzít na pouťové atrakce a sobě nakoupit dobré moravské víno.

DRÁŽNÍ NOSTALGIE

Jízdy po úzkokolejce a muzeum ve Zbýšově

Muzeum průmyslových železnic ve Zbýšově pořádá ve vybraných dnech jízdy po úzkorozchodné železnici. Letos jsou akce naplánovány na 5. 7., 15. 7., 29. 7., 12. 8., 26. 8. a 16. 9. V těchto dnech je otevřena i expozice muzea. Do areálu to máte jen kousek po turistické značce od stanice Zastávka u Brna. Kromě jízdy po úzkokolejce je možné prohlédnout si různé stroje a důlní lokomotivy, které jsou vystavené jak venku, tak uvnitř haly, v níž je pro malé děti připravený také stůl s dřevěnými kolejemi. Doporučujeme využít i hřiště, na kterém se nachází dřevěná replika tramvaje a parní lokomotivy, pískoviště s hračkami a houpačky.

ZATRADICÍ

Do Znojma za vínem i kozou Pepičkou

V prostorách historického louckého kláštera se nachází Znovín Znojmo. Zatímco rodiče ocení nabídku vín (lze si ho nakoupit i v lahvích s sebou), dětem v malé prodejně U Tří dubů doporučujeme jedinečné skořicové křížaly. Na všechny pak čeká mošt z farmy. Než si vychutnáte vybrané nápoje, ratolesti se zabaví v ohrádce na nádvoří, kde na ně čeká koza Pepička. Hned vedle ní je historická lisovna vína, kde si vaši potomci mohou zkusit, jak se zde dříve tento nápoj vyráběl. Kdo má ještě sílu, může se vydat na prohlídku sklepních prostor s uloženými sudy s lahodným mokem. Na nádvoří se nachází i stanoviště městského „vláčku“, který vás zaveze do centra.

ZA ZÁBAVOU

Pouťová atmosféra kousek od Rakouska

Merlin's Kinderwelt je dětský zábavní park, který najdete ve Chvalovicích v části Hatě, jen slabou hodinku pohodlné chůze od železniční stanice Šatov a pár stovek metrů od Rakouska. Na první pohled působí jako křčovitý lunapark, ale děti se zde skvěle zabaví na spoustě atrakcí, na kterých se můžou pořádně vyřádit. Samotný vstup i pár základních atrakcí je zdarma, na zbytek si musíte pořídit žetony (tzv. tokeny) v automatu. Areál je relativně rozlehlý, najdete zde autodráhu, vysokozdvíhový vozík, pirátské lodě, elektrická autíčka, mašinky na kolejišti nebo prostor na hrátky s vodou. Součástí jsou stylově vyzdobené toalety i bistro s občerstvením.

ZA ZVÍŘÁTKY

Zoo Sedlec zpestří pobyt na Pálavě

V obci Sedlec, která leží na trati mezi Mikulovem a Valticemi, objevíte malou soukromou zoologickou zahradu. Je rozdělena na dvě části. V první uvidíte pávy, několik druhů opic, maru, kozy, papoušky, surikaty, jeřáby, plazy, ještěry nebo krokodýla. Ve druhé na vás čeká zebra, velbloud, klokan, koník, oslík, pes dingo, sovy... Pro vodní ptactvo je tu jezírko s ostrůvkem. Celou zoo lze bez problémů projet s kočárkem, osobní kontakt se zvířaty ani jejich krmení tu ale dětem umožněny nejsou. Pokud vám zbude čas, vydejte se po modré značce na Pálavu, odkud máte nádherný výhled na Mikulov a širé okolí ze Svatého kopečku.

**Pečujeme o české filmové dědictví.
Už osmdesát let.
Caring for Czech Film Heritage.
For over eighty years.**

30 let s ČD

Text a foto: Petr Štáhlavský

JAK SE PROMĚNILO CESTOVÁNÍ VLAKEM od roku 1993 do současnosti

Člověk není slon a má hodně krátkou paměť. Navíc si rád a snadno zvyká na pohodlí a vymoženosti, které přináší nová doba. Týká se to i cestování po železnici. Proto se ohlédněme za 30 lety a připomeňme si, kolik jsme toho za ten čas s Českými drahami ujeli a jak moc se vlaky národního dopravce proměnily.

Stanice Poříčany v polovině 90. let minulého století

Podívejme se na řadu čísel, která jsou spojena se 30 lety provozu pod značkou České dráhy. Začneme třeba u cestujících. Tipnete si, kolik lidí nastoupilo od roku 1993 do vlaků ČD? Pokud hádáte stovky milionů, prohádali byste kalhoty. Byly to miliardy. Přesněji 5,362 miliardy zákazníků využilo v letech 1993–2022 služby národního dopravce.

Ovlivněno mnoha faktory

Počet cestujících během uplynulých 30 let ovlivnila řada faktorů. V posledních letech to byla hlavně koronavirová pandemie a rozsáhlá omezení cestování po celé Evropě. Nebýt toho, přepravovala by česká železnice v posledních letech kolem 200 milionů cestujících ročně a na ČD by z toho připadalo zhruba 90%. Také před 30 lety se počet cestujících na železnici pohyboval kolem 200 milionů osob. V prvním roce samostatné existence České republiky to bylo dokonce 242 milionů. Jenže to byly úplně jiné podmínky.

Dálniční síť byla v plenkách. Fungovala jediná dokončená dálnice z Prahy do Brna a dál ke slovenské hranici a k tomu už jen pár dalších kousků hlavně kolem Prahy. Také aut bylo v českých domácnostech málo. V roce 1993 se jich v Česku registrovalo jen 2,75 milionu. Na jeden vůz připadalo v průměru 3,75 člověka. Dnes naše silnice křižuje 8,75 milionu motorových vozidel, z toho 6,4 milionu osobních. To představuje 1,6 člověka na auto. Když přičteme stovky kilometrů nových dálnic a kapacitních silnic, společenské a hospodářské změny i další faktory, je až neuvěřitelné, jak velký počet cestujících se železnici a Českým drahám podařilo udržet.

Obliba větších vzdáleností

Ještě zajímavější je počet kilometrů, které lidé vlakem ujeli. Je to nepředstavitelných 214 miliard kilometrů. Průměrná cestovní vzdálenost se neustále prodlužuje. V roce 1993 se vlakem cestovalo v průměru na vzdálenost 35 kilometrů, loni už to bylo 49 kilometrů. To ilustruje, jak moc vzrostla obliba rychlíků, expresů a cestování vlakem na větší vzdálenost. Češi nyní jezdí vlakem dokonce více než před 30 lety. V roce 1993 ujeli 8,5 miliardy kilometrů. V roce 2019, v posledním roce před pandemií, to bylo jen u ČD 8,7 miliardy kilometrů a u všech českých

dopraců dokonce 10,9 miliardy kilometrů. Pokud však chceme dohonit některé vyspělé evropské země, třeba Rakousko nebo Švýcarsko, budeme muset přidat.

Od roku 1993 sice skončil provoz na některých lokálkách a rychlíky opustily některé pomalé a málo vytížené tratě, ale zato přibýlo vlaků tam, kde je železnice rychlá, pohodlná a má nezastupitelné místo. Je to příměstská doprava v hustě osídlených oblastech a aglomeracích, na páteřních regionálních linkách, na něž navazují místní autobusy, a samozřejmě v dálkové dopravě. Zatímco v 90. letech ujely vlaky národního dopravce ročně kolem 100 milionů kilometrů, nyní se toto číslo blíží ke 120 milionům. Za 30 let najely osobáky, rychlíky a expresy dohromady přes 3,3 miliardy kilometrů.

Nákladní doprava

Úctyhodné výkony zajistila také nákladní doprava. Zpočátku byla přímo součástí Českých drah a v roce 2007 se vyčlenila do specializované dceřiné společnosti ČD Cargo. Díky tomu může pružně a efektivně konkurovat jiným nákladním dopravcům. Nadále však zůstává součástí Skupiny České dráhy. A kolik že nákladu přepravily ČD od roku 1993 po železnici? Jsou to slušné 2,5 miliardy tun. I v nákladní dopravě se ale mnohé změnilo.

Zatímco v 90. letech se po železnici přepravovalo přes 100 milionů tun nákladu ročně, v současnosti je to kolem 60–70 milionů tun. Ovšem takovému vývoji se nelze divit. Zatímco před 30 lety byly základem přepravy suroviny, hlavně těžké uhlí a rudy, dnes má velký

V 90. letech čekaly na modernizaci i restaurační vozy

Italové předvádějí Pendolino

Přetíženým silnicím odlehčil systém kombinované přepravy Ro-La

význam mnohem lehčí zboží s vyšší přidanou hodnotou přepravované kombinovanou dopravou a kontejnery. Oproti deváté dekádě minulého století jezdí na železnici také mnohem více firem, které dohromady přepraví na hmotnost skoro stejně množství nákladu, jako tomu bylo v posledních letech 20. století.

Vymoženosti vlaku

A jaké bylo cestování vlakem před 30 lety? Zapomeňte na klimatizaci, elektrické zásuvky pro cestovní elektroniku, wi-fi a jiné vymoženosti současnosti. Mobilní telefon byl ještě v penkách a o internetu vědělo pár zasvěcených. Proč by byly takové modernosti ve vlaku? Nebylo ani nijak snadné přepravit jízdní kola. Třeba v pantografech kolem Prahy byla přeprava jízdních kol v té době úplně vyloučená! Dnes přepravu bicyklů jako spoluzavazadel nabízí zhruba 7,5 tisíce spojů.

Skoro všechny vozy byly stejné. V rychlíku bylo standardem kupé pro osm cestujících, kteří seděli na lavicích potažených koženkou. V regionálních vlacích to bylo podobné, jen vozy byly

velkoprostorové. Do provozu se nasazovaly dokonce ještě vagony z přelomu 50. a 60. let. Jen o něco málo lepší poměry panovaly v 1. třídě dálkových vlaků – mohli jste tam najít šest polohovatelných plyšových „ušáků“. Takový komfort nabízely i relativně nové vozy dodané ještě v roce 1985.

Za uplynulá tři desetiletí se vozidla a služby na železnici podstatně změnila, třebaže i v současnosti ještě dosluhují vagony z 80. let, kterým se mezi železničáři neřekne jinak než béčko nebo koženka. Část z nich je aspoň po částečné modernizaci a přechalounění. Ale i jinde po Evropě, včetně těch nejbohatších zemí, jezdí v pravidelném provozu běžně vagony staré 40 nebo 50 let.

Klimatizace a rychlost

Spoj EuroCity Antonín Dvořák byl v 90. letech nejluxusnějším vlakem. Měl klimatizované vozy 1. a 2. třídy patřící rakouským ÖBB. Ve 2. třídě to byly oddílové vozy se šesti polohovatelnými sedačkami potaženými textilem. To byl na našich tratích nevídaný komfort. Z dalších služeb však měli cestující k dispozici jen restaurační vůz s barovým

SC Manažer ukázal cestu

Když 27. ledna 1997 vyjel na svou trať Ostrava – Praha vlak SC Manažer, byla to senzace. Šlo o první vlak, ve kterém se dalo během jízdy pracovat na notebooku. Měl stoly a elektrické zásuvky 230 V. ČD tenkrát poprvé nabídly něco navíc, co do té doby vlaky neuměly, a naznačily, jaká je budoucnost železnice. Elektrické zásuvky se pak začaly objevovat ve stále více vlacích a v současnosti slouží cestujícím v několika tisícovkách regionálních i dálkových spojů. Pak se přidala palubní síť wi-fi (aktuálně ji nabízí více než 3 200 spojů), USB konektory pro napájení elektroniky a mezi nejmladší služby patří dětská kina nebo bezdrátové nabíječky mobilů. Zásadní zlepšení při telefonování pak přinesla speciální okna, která chrání před silným slunečním svitem, ale oproti klasickým propouští lépe mobilní signál.

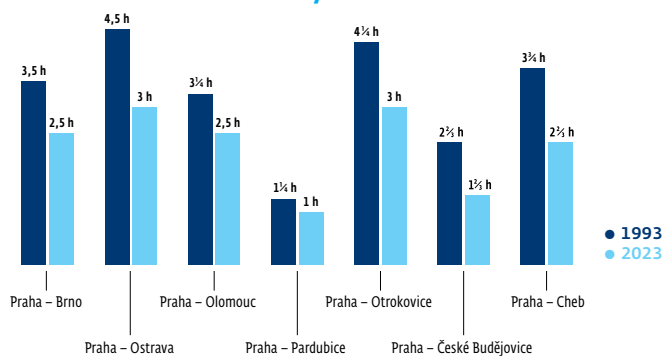
Poznáváte stanici Zdice před 30 lety?

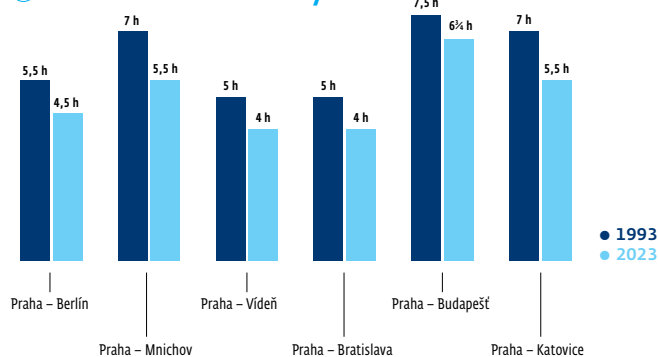
Pendolino na testech v Česku

Jízdní doba na železnici

Vnitrostátní linky

Mezinárodní linky

Souprava 843+043+943 byla v roce 1997 novinkou

Přeprava spěšnin a ČD Kurýr

Ohlédněme se také za službami, které dnes už neexistují. Například přeprava spěšnin, něco jako konkurence pošty při přepravě balíků, filmů a podobných zásilek. V jedné stanici zákazník zásilku podal u pokladny a třeba druhý den (nebo někdy i později) si ji někdo jiný, případně ten samý člověk vyzvedl v pokladně na nádraží na druhém konci republiky. Se vznikem nových zasílatelských firem a s rozvojem technologií však zájem o službu klesal, až zanikla podobně jako rychlá přeprava malých zásilek ČD Kurýr, kterou v mezičase železnice nabízela.

oddílem, fakticky malým salonkem. A to bylo všechno. Navíc tento luxus stál o 50 korun více, než na kolik přišlo základní jízdné.

České dráhy v roce 1993 nevladly ani jediný klimatizovaný vůz. Rovněž vagonů pro rychlost aspoň 160 km/h bylo jako šafránu. Nyní mají ČD 1 400 klimatizovaných vozidel a stovky vozů pro rychlost 200 km/h. Všechna tato vozidla musel národní dopravce během uplynulých 30 let koupit nebo kompletně přestavět. Část vozidlového parku ČD umí jezdit dokonce rychlostí 230 km/h.

Bezbariérové cestování

Za tři dekády se u Českých drah kompletně změnilo též cestování lidí na vozíku. I když byly na konci 80. let tehdejší ČSD jednou z prvních železnic Evropy, které zavedly vagony pro zdravotně handicapované, až do roku 1993 se toho příliš nezměnilo. Stále existovalo jen pár desítek upravených vozů, do kterých se vozíčkáři dostali. A navíc se

cesta v těchto vlacích musela objednat nejméně týden dopředu.

Oproti tomu v roce 2023 nabízí ČD už 6 200 bezbariérových spojů, na které vypravují 700 bezbariérových vozů a jednotek. I ty musely prakticky všechny koupit jako nové nebo úplně přestavět ze starších vozidel. V těch nejmodernějších vlacích si mohou handicapovaní cestující během jízdy dokonce zdarma dobít baterie elektrického vozíku. Také doba objednávky cesty se zkrátila na pouhých 24 hodin, ale protože je většina z těch 700 vozidel nízkopodlažní, dá se jimi cestovat na mnoha linkách i bez nutnosti objednat u dopravce asistenci.

Rychlejší spojení

Málokdo si také vzpomene, jak rychle se jezdilo a kolik vlaků bylo v jízdních řádech. Možná tomu neuvěříte, ale běžná doba jízdy v prvním roce existence Českých drah byla na trati Praha – Ostrava 4,5 hodiny, některé vlaky jely i pět hodin a cesta Praha – Brno trvala 3,5 hodiny.

Rychlejší byl asi jeden vlak za den. Dnes se do Ostravy dostanete přibližně za tři hodiny a do Brna asi za 2,5 hodiny. Podobnou časovou úsporou prošly i jiné relace: Praha – Olomouc, Praha – České Budějovice, Praha – Cheb a také mezi-státní spoje, například z Prahy do Berlína, Vídně, Bratislavy nebo Budapešti. Z Prahy do Košic se jezdilo expresem Košičan 9 hodin 18 minut, dnes stejnou cestu zvládne SC Pendolino Košičan zhruba o hodinu a čtyřicet minut rychleji.

Železnice dnes nabízí většinou i více spojů. Před 30 lety se musel cestující přizpůsobit jízdnímu řádu, aktuálně si vybírá z mnoha vlaků v pravidelných intervalech. Tipnete si, kolik rychlíků jezdilo denně z Prahy do Českých Budějovic? Opravdu jich bylo všeho všudy šest. A k tomu nějaký ten posilový. Momentálně je jich více než 20 a další možnosti nabízí vlaky s přestupem ve Veselí nad Lužnicí. Dvakrát až třikrát více vlaků jezdí také z Prahy do Brna, Plzně, Olomouce, Ostravy a na dalších linkách. □

Železničář

Železničář

12× ročně

Železničář

Železničář

Železničář

Zajímá vás železnice hlouběji a chtěli byste si přečíst více článků s touto tematikou? Zkuste oborový magazín Železničář, který koupíte v ČD centrech a pokladnách nebo si jej můžete předplatit a získat navíc 4× ročně oboustranný plakát ve formátu A2. Více informací na stránkách zeleznicar.cd.cz

Člověče, vyprav se

na výlet se Skupinovou
víkendovou jízdenkou

Až pro pět osob jen za

899 Kč*
po celé ČR

* Maximálně 2 osoby mohou být starší 15 let. Platí v sobotu nebo v neděli nebo ve státní svátek. Do vlaku s povinnou rezervací místa stačí přikoupit místenku.

Proč zůstat v domečku?
www.cd.cz/skupinovavikendova

 České dráhy
Národní dopravec

Vlakem až na festival

Colours Expres

tam: 19. 7. | zpět: 23. 7.

Prodej jízdenek
zahájen.

Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/colours

Colours
OF OSTRAVA
19-22/7/2023

ČD **České dráhy**
Národní dopravec

ČD servis

Včasná jízdenka Evropa
Nejlevnější cesta do ciziny

Můžete potkat ve vlaku
Miroslava Janičatová

Noir Film Festival
Do Českého Šternberka
za zábavou

CESTUJTE DO ZAHRANIČÍ ZA NEJVÝHODNĚJŠÍ CENU s Včasnou jízdenkou Evropa

Jedete na výlet nebo za poznáním do zahraničí? Užijte si pohodlnou cestu vlakem za nejuvšodnější cenu s Včasnou jízdenkou Evropa. Čím dřívě ji zakoupíte, tím levněji pojedete. Kdyby se vám termín cesty nehodil, můžete ji vrátit klidně i den před odjezdem. S touto výhodnou jízdenkou se vydáte například na Slovensko, do Německa, Rakouska, Polska a řady dalších zemí.

Včasnou jízdenku Evropa lze zakoupit ze všech stanic a zastávek Českých drah do velkého množství míst v zahraničí. Díky tomu můžete plánovat cestu i s několika přestupy do různých destinací. Jízdenku je nejlepší zakoupit co nejdřívě. Předprodej je zahájen zpravidla v rozmezí 60–90 dní přede dnem odjezdu. Pokud by vám termín jízdy nevyhovoval, můžete ji bez problému vrátit den před cestou, konkrétně do 23:59 hodin dne, který předchází prvnímu dni platnosti jízdenky, se srážkou pouze tři eura za osobu. V den odjezdu a později činí srážka

100% ceny. Výjimka je pouze u Včasné jízdenky Evropa na Ukrajinu. Tu nelze vrátit ani vyměnit.

Brzký nákup se vyplatí

Chystáte se za poznáním do sousedních zemí? Například do budapeštských lázní, na nákupy do Drážďan nebo třeba za zábavou do Berlína či Bratislavy? Pak je pro vás Včasná jízdenka Evropa ideální volbou. V nabídce jsou jízdenky za příznivou cenu, například z Prahy do Berlína nebo Vídně od 24 eur, což nyní odpovídá ceně 598 korun, do Drážďan od 14 eur, v přepočtu za 349 korun, do Budapešti od 20 eur, tedy za 498 korun, do Varšava-

Frankfurt nad Mohanem

vy od 24 eur, v přepočtu za 598 korun. (Uvedené ceny platné ke dni 30. 6. 2023.)

Nejuvšodnější cenu lze získat v předprodeji a pro časy mimo přepravní

Graz

Kolín nad Rýnem

špičku. Včasnou jízdenku Evropa můžete využít také na cesty do Slovinska, Dánska, Švýcarska, Belgie, Nizozemska, Lucemburska, dál také do Chorvatska a na Ukrajinu. Do poslední zmiňované země nabízí České dráhy prozatím Včasné jízdenky Evropa do stanice Čop a Mukačevo. Ode dne vyhlášení bude možné cestovat přes Přemyšl také do Lvova a Kyjeva.

Místenka zdarma

Nezapomeňte, že až do odvolání si v e-shopu nebo v aplikaci Můj vlak pořídíte společně s mezinárodní jízdenkou i bezplatnou místenku, a to do nepovinně místenkových vlaků jedoucích do/ze zahraničí. Bezplatné místenky se vystavují pro nákupy nejméně 14 dní před odjezdem.

Zvýhodnění jízdenky pro děti

Výhodné jízdné po Evropě nabízí České dráhy i pro děti – do 6 let se přepravují bezplatně. Do Německa, Rakouska, Švýcarska, Dánska, Nizozemska, Lucemburska a Belgie je navíc možné pro děti ve věku 6–15 let k Včasné jízdence Evropa pro dospělého zakoupit i jízdenku pro doprovázené dítě za velmi výhodnou cenu. V těchto zemích jsou děti přepravovány zdarma, na území ČR platí sleva 50% z obvyklého jízdného. Pro dítě musí být vydán samostatný

jízdní doklad, který odkazuje na jízdenku dospělého cestujícího.

Při cestách na Slovensko, do Maďarska a Polska platí dítě poloviční jízdné za tratě ZSSK, MÁV-START, KD a PKP IC. Na území ČR poskytují České dráhy dětem ve věku 6–15 let, žákům a studentům ve věku 18–26 let a cestujícím ve věku 65+ let další slevy. Podrobnější informace a podmínky najdete na webu u Včasné jízdenky Evropa pro danou zemi.

Použití povinného vlaku

Platnost Včasné jízdenky Evropa je dva dny, přičemž jízda musí být zahájena první den platnosti a pro cestu musí být dodržena podmínka použití povinného přeshraničního vlaku mezi ČR a sousední zemí, případně dalších povinných vlaků na jízdence uvedených. Jízdenky se vydávají jako jednosměrné, vždy pro každý směr zvlášť. Cena závisí na zvolené relaci, vozové třídě, kategorii služeb, času nákupu a období, pro které je jízdenka zakoupena.

Včasnou jízdenku Evropa pořídíte v e-shopu ČD, v mobilní aplikaci Můj vlak a u pokladní přepážky s prodejem mezinárodních jízdenek nebo telefonicky jako TeleTiket. Při prodeji u pokladní přepážky se účtuje servisní poplatek ve výši 50 korun za osobu, při použití služby TeleTiket se účtuje 50 korun za jednu telefonickou objednávku bez ohledu na počet zakoupených dokladů. □

Změna práv cestujících

Dne 7. června 2023 vstoupilo v platnost nové evropské nařízení, které upravuje práva cestujících v železniční dopravě. Vybíráme některé změny:

- » V případě zpoždění vlaku, které přesáhne 60 minut, si cestující může vybrat, zda chce dostat plnou náhradu ceny a vrátit se zpět, nebo pokračovat v cestě pozdějším spojem (či jinou cestou) za srovnatelných podmínek.
- » Pokud vlak odjel z důvodu změny jízdního řádu dříve, než bylo plánováno v době nákupu jízdenky, má cestující nárok na návratek nevyužité jízdenky.
- » V případě, že cestujícímu v mezinárodní přepravě z důvodu zpoždění ujede přípoj a má uzavřené dvě přepravní smlouvy, může po předložení příslušného potvrzení o zpoždění pokračovat do cíle i pozdějším vlakem. V těchto případech si cestující hradí vzniklé vícenáklady sám.
- » V případě, že měl cestující s jízdním kolem pro přepravu kola místenku, a přesto nebyl přepraven, má nárok na pomoc, a to tak, aby byl přepraven i s kolem. V případě nutnosti je mu uhrazen též hotel nebo zajištěna alternativní přeprava.

Více na www.cd.cz

ZÍSKEJTE SLEUVU NA ZPÁTEČNÍ CESTU s výhodnou nabídkou Vlak+

Léto a prázdniny lákají k objevování nových krajů. S jízdenkou se slevou Vlak+ se můžete vydat do pražské zoologické zahrady, na Letiště Václava Havla a na vyhlášené akce. Pokud dodržíte pokyny vázané k dané nabídce, získáte slevu na zpáteční cestu.

V rámci nabídky Vlak+ můžete cestovat na Letiště Václava Havla nebo do pražské zoologické zahrady a na akce vyhlášené na www.cd.cz. Naopak na Letiště Leoše Janáčka Ostrava se obchodní nabídka Vlak+ už nevztahuje. Jízdenku se slevou Vlak+ letiště Praha zakoupíte u pokladních přepážek nebo u průvodčích ve vlaku v papírové formě. Nabídku Vlak+ ZOO naleznete pouze v aplikaci Můj vlak.

Vlakem a autobusem na letiště

Chystáte se na dovolenou letadlem z Prahy a přemýšlíte, jak se nejlépe dopravit na letiště? Pojeďte vlakem ČD a následně autobusem Airport Express (AE) s výhodnou jízdenkou Vlak+ letiště Praha s prodlouženou platností 30 dní. Na zpáteční jízdné získáte slevu 25 %, cesta je navíc pohodlná. Ve stanici Praha hl. n. přestoupíte na autobusovou linku AE a za pouhou půlhodinu se ocitnete přímo na letišti před terminály T1 a T2.

Jízdenky se slevou Vlak+ letiště Praha zakoupíte u všech pokladních přepážek nebo u průvodčích ve vlaku v papírové formě. Při cestě na Letiště Václava Havla v Praze je cestující odbaven jízdenkami se slevou Vlak+ letiště Praha do a ze stanice Praha hl. n. a zároveň jízdenkami Pražské integrované dopravy (PID) určenými pouze pro autobus AE. Cestující předkládá ve vlaku ke kontrole obě jízdenky, v autobuse AE jen jízdenku PID. Pro cestu z letiště musíte mít obě jízdenky potvrzené datumovým razítkem ČD, které získáte bezprostředně po přiletu na informačních přepážkách a v turistických informačních centrech Pražské informační služby (Prague City Tourism) v příletové hale terminálů T1 a T2 po předložení palubní vstupenky.

Za zvířaty po kolejích

Co by to bylo za prázdniny bez návštěvy zoologické zahrady? Vydejte se do té pražské vlakem Českých drah s jízdenkou Vlak+ ZOO a získáte slevu 25% na cestu zpět a také slevu 20% na vstupné.

Cestovat můžete do stanice Praha hl. n., Praha-Holešovice, Praha-Libeň nebo Praha Masarykovo nádraží. Po zaplacení dokladu máte v aplikaci Můj vlak uloženou jízdenku pro cestu tam a současně doklad o zaplacení pro cestu zpět. Pro zpáteční cestu však musíte jízdenku aktivovat načtením příslušného QR kódu přes aplikaci Můj vlak, který je dostupný u pokladny pražské zoologické zahrady. Kromě toho vám doporučujeme sledovat vyhlášené nabídky, které rovněž využívají slevu Vlak+, například na festivaly. □

Praktické informace pro nabídku Vlak+

- » Jízdenku se slevou Vlak+ letiště Praha lze zakoupit u pokladních přepážek nebo u průvodčích ve vlaku v papírové formě. Tato jízdenka platí pro cestu zpět 30 dní od prvního dne platnosti pro cestu tam. Při zpáteční cestě je třeba se na letišti zastavit na přepážkách a v turistických centrech Pražské informační služby (Prague City Tourism) kvůli získání datumového razítka.
- » Jízdenku se slevou Vlak+ ZOO lze zakoupit pouze v aplikaci Můj vlak. Pro zpáteční cestu musíte jízdenku aktivovat načtením příslušného QR kódu (přes aplikaci Můj vlak), který je dostupný u pokladny pražské zoologické zahrady.

Více na www.cd.cz

VLAKEM ZA ZÁBAVOU NA NOIR FILM FESTIVAL opět do Českého Šternberka

Nenechte si ujít unikátní žánrovou přehlídku filmů s nezaměnitelnou atmosférou zasazenou do tradičních kulís středověkého hradu. Již 11. ročník Noir Film Festivalu se uskuteční od 24. do 27. srpna v historických sálech a na obou hradních nádvořích Českého Šternberka stejně jako loni a předloni.

Noir Film Festival spojuje nadčasový žánr s prvky detektivky, dramatu a thrilleru a výjimečné historické místo. Rozmanitost tohoto žánru umožňuje seznámit diváky s jeho různými podobami. Program se skládá jak ze zástupců tzv. klasického filmu noir, který vznikl v éře hollywoodských studií ve 40. a 50. letech, tak z jeho pozdějších podob, které je možné identifikovat napříč světovou kinematografií.

Objevování nepoznaného

Organizátoři akce cílí na diváky toužící po objevování nepoznaných sfér filmové historie, se zájmem o určitou formu sebevzdělávání. Tomu jsou uzpůsobeny i lektorské úvody před každou projekcí a doprovodný festivalový katalog s průvodními autorskými texty dramaturgické dvojice festivalu Jany Běbarové a Milana Haina.

V rámci letošního ročníku vás čeká 50 promítání, hlavní programová sekce se zaměřením na novinářský noir, retrospektiva filmů producentky

a scenáristky Joan Harrison, tematicky zajímavá sekce věnovaná Čechům v Hollywoodu, československý a argentinský noir, pocty herečným ikonám Joan Bennett a Richardu Widmarkovi, batmanovský noir i koncerty swingu, jazzu a blues.

Češi v Hollywoodu

Divácky atraktivní sekce Češi v Hollywoodu představí americký režijní a producentský debut slavného českého herce Huga Haase Hlídač č. 47 z roku 1951 a stejně tak i v Hollywoodu režírovaný snímek Gustava Machatého Žárliivost z roku 1945. Festival rovněž nabídne příležitost seznámit se s pozoruhodnou kariérou herečky Florence Marly (rodným jménem Hana Smékalová), jejíž cesta vedla z Československa přes Francii až do Hollywoodu. Tam se mimo jiné objevila ve filmu Tokyo Joe (1949) po boku slavného herce Humphreyho Bogarta. Ve výběru je i skrytá neo-noirová perla Cutterova cesta (1981) v režii Ivana Passera. □

Co je to film noir

Film noir nese specifické výrazové a vyprávěcí prostředky. Nejvíce určujícím znakem je ponuré svícení a hra se stíny, rozervaný hlavní hrdina s pochybnou morálkou, který se často zaplete do těžkého zločinu. Příběhy jsou mnohdy vyprávěny retrospektivně a důležitou roli zde hraje postava femme fatale (osudové ženy). Typický je také tragický konec. Termín film noir (z francouzštiny černý film) poprvé použil francouzský kritik Nino Frank v roce 1946. Za první film tohoto žánru se považuje Maltézský sokol (1941) režiséra Johna Hustona.

Více na
www.noirfilmfestival.cz

Miroslava Janičatová

PŘI PUTOVÁNÍ MŮŽU BÝT KONEČNĚ O SAMOTĚ, je to dobrá forma psychohygieny

Fenomén poutnictví je stále více aktuální. Lidé začali objevovat krásy české krajiny a nacházet i méně známá místa. Spolek Svatá Ludmila v čele s výkonnou ředitelkou Miroslavou Janičatovou připravuje řadu akcí, jejichž součástí je návštěva míst spojených s našimi národními kořeny a historií.

Pozorujete v posledních letech zvyšující se zájem o poutnictví v Česku?

Rozhodně se jedná o vzrůstající trend, kterému dopomohla doba koronavirová. Místo přímořských destinací si lidé začali dělat výlety po naší zemi a myslím, že řada z nich začala i doceňovat, jak pestrou historii máme.

Domníváte se, že se na tom podílelo i výročí 100 let od smrti svaté Ludmily, o kterém se hodně mluvilo?

Mohlo to k tomu mírně přispět. Rozkvět poutnictví vnímám posledních několik let a řekla bych, že jsme tento fenomén v rámci 100. výročí smrti svaté Ludmily v roce 2021 jen podpořili. Realizovali jsme několik pěších poutí. Jedna z nich byla například ve spolupráci se spolkem Ulteira, a to etapová pěší pouť z Velehradu na Tetín. Teď nás čekají další výzvy, chceme například prodloužit Vintířovu stezku – pojmenovanou podle svatého Vintíře –, tak aby končila v místě, kde jsou uloženy jeho ostatky, tedy v Břevnovském klášteře.

Plánujete i nějaké akce spojené s poutnictvím?

Na 22. července připravujeme ve spolupráci se spolkem Ulteira Den poutníka. Bude to celodenní akce, která začne mší na Karlštejně v kostele svatého Palmacia. Odtud poputujeme do Svatého Jana pod Skalou. Od 13 hodin zde proběhnou prezentace již existujících poutních stezek a také bude možné slyšet zkušenosti

**Během putování krajinou
nachází hlubší vztah k přírodě**

poutníků z jejich cest. Přihlášku a další informace najdete na našem webu www.putovanizakoreny.cz.

Proč byste doporučila právě putování krajinou?

Je to dobrá forma psychohygieny. V dnešním uspěchaném světě je putování krajinou možností, jak se spojit zase se sebou, ztišit se a najít také hlubší vztah k přírodě. Je to zajímavé. Když už několikrát den putujete, změní se vám třeba vnímání okolí, dostanete se až do změněného stavu vědomí.

Co o sobě člověk na pouti zjistí?

Pouť je celkově osobní zkouška. Člověk si může sáhnout na dno svých fyzických sil nebo se také musí vypořádávat s ne-

pohodlím. Řada lidí, kteří na pouť vyrazí, si chce třeba uspořádat život. Víme ale také o případech a až zázračných příbězích, kdy se lidé po pouti vrátili a zmizely u nich zdravotní problémy.

Je tam důležité i historické propojení?

Ono je to častokrát o kouzlu okamžiku. Na trase třeba narazíte na zajímavý kostel nebo hrad, který vás zaujme svou historií, a to vás může dovést k hlubšímu propojení s našimi národními kořeny. Někdy ale prostě stačí jít a nic neřešit.

Může se na pouť vydat i člověk, který není věřící?

Rozhodně ano. Právě poutnictví je sice spojené s cestou k vybranému poutní-

Vizitka

Pracovala na mezinárodních filmových festivalech nebo v produkcích. Několik let působila také v české animaci a stála u projektu restaurování loutek slavného českého animátora Jiřího Trnky. Nyní v pozici výkonné ředitelky spolku Svatá Ludmila rozvíjí projekt poutního turismu **Putování za kořeny a projekt Naši světci, v rámci něhož spolek připomíná významné osobnosti českých dějin.**

mu místu a s modlitbou. Poutě ale může jít prakticky kdokoli a věřila bych tomu, že to, co má člověk na pouti nalézt, si ho nakonec najde.

Co by nám na takové pouti nemělo chybět ve výbavě?

Základem jsou určitě dobré boty a batoh. Oceníte také trekové hole, funkční a pohodlné oblečení na turistiku, svačtinu, dostatek vody na cestu, malou lékárníčku nebo třeba aplikaci Mapy.cz v mobilu. Také doporučuju vědět, kde jsou na trase nejbližší železniční stanice a zastávky, když už nohy bolí nebo prostě jen chcete popojet.

V čem se poutě liší od běžného cestování?

Poutník je většinou šetrný k přírodě a přepravuje se hromadnou dopravou. Na poutě vyrazí častěji za poznáním než

za zdoláním nějakého vrcholu. Také může být rozdíl v tom, kde se poutník nebo turista ubytuje. S poutníkem je celkově spojeno nepohodlí, nemusí mu vadit složit hlavu v přírodě nebo někde na faře. Turista může vyhledávat pro ubytování spíše penziony, hotely a další atrakce po trase.

Putujete raději o samotě, nebo s přáteli?

Pracuju hodně s lidmi a vyrazit do přírody je pro mě čas, kdy můžu být konečně o samotě. Někdy bych si přála třeba celý den nikoho nepotkat.

Která místa v České republice byste doporučila navštívit?

To je těžké říct. Každý jsme jiný a máme různé preference. Každopádně, Česká republika je bohatá na památky, máme tady překrásnou přírodu a perfektní

značení turistických tras od Klubu českých turistů, které nám závidí celý svět. Já osobně preferuju méně známá místa. Nějaké tipy najdete na naší mapě na webu www.svatoludmila.cz.

Kterým dalším světčům se budete v následujících letech věnovat?

V roce 2025 chceme připomenout 1 100 let od svatořečení kněžny Ludmily. V roce 2027 zase 1 030 let od smrti svatého Vojtěcha a v roce 2029 to bude 300 let od svatořečení Jana Nepomuckého. Všechny aktivity děláme ve spolupráci s poutními místy, s nimiž je daná osobnost spojená. □

Dlouhé nábřeží

GDAŇSKÉ ULICE A PLÁŽE LÁKAJÍ K DELŠÍM PROCHÁZKÁM za nákupy i osvěžením v chladné vodě

Když už se do oblasti kolem Gdaňsku dostanete, určitě to nebude náhodou. Leží totiž až na severovýchodním okraji Polska na břehu Baltského moře. Turisty láká na vyhlášené pláže, romantické procházky po nábřeží a řadu historických památek. Pokud si libujete v objevování zajímavých evropských měst, určitě se sem vydejte.

Foto: Shutterstock a Wikimedia

Města Gdaňsk, Gdyně a Sopoty tvoří tzv. trojměstí. Každé z nich je jiné a všechna stojí za návštěvu. Cestu mezi nimi zvládnete snadno v řádu desítek minut. Podívejte se s námi po zajímavostech Gdaňsku, jehož srdcem je Staré Město s goticko-renesanční radnicí. Ta pochází ze 14. století, její nepřehlédnutelná vysoká věž s historickou zvonkohrou je pak o něco mladší. Pokud si chcete město prohlédnout z výšky, je to jedno z nejlepších míst.

Fontána už nepohoršuje

Jen kousek od radnice si všimnete nejznámější gdaňské kašny, říká se jí Neptunova fontána. Postavili ji

v 17. století a několikrát prošla opravami. Během druhé světové války hlavní část dokonce odmontovali a schovali mimo město. Po válce se dočkala rekonstrukce a od roku 1988 už nepohoršuje – Neptunovo přirození totiž od té doby zakrývá fíkovým listem.

Poblíž fontány najdete Artušův dvůr. Původně šlo o místo, kde se setkávali obchodníci a odehrával se tu společenský život, později tady byla burza a dnes se zde nachází pobočka Muzea Gdaňsku. Nejvýznamnějším kostelem je bazilika Nanebevzetí Nejsvětější Panny Marie. Zvláštní na ní je, že jednu dobu sloužila katolíkům i protestantům, později jen protestantům a v letech 1572–1945 byla druhým největším luterským kostelem na světě.

Všechno je dlouhé

Za zmínku jistě stojí Dlouhá ulice, kterou byste si měli projít, i kdybyste na návštěvu Gdaňsku měli jen pár hodin. Jedná se o přehlídku krásné architektury, barevných domků a unikátní atmosféru dotváří pouliční umělci. Společně s Dlouhým trhem tvoří základ Královské cesty, kterou do města vjížděly průvody při královských návštěvách. Na romantické procházky se vydejte podél řeky Motłava po Dlouhém nábřeží, kde na vás dýchne závan přímořského města. Uvidíte zde starý jeřáb, ruské kolo i pirátské lodě.

Milovníci historie určitě ocení unikátní stavbu na pravém břehu Visly s názvem Wisloujście, jedná se o jedinou námořní pevnost na jižním pobřeží

Polský guláš

Neptunova fontána

Dlouhá ulice

Pevnost Wislouchy

Baltského moře. Původně sloužila k obraně vjezdu do místního přístavu. Vznikla ve 14. století a až do 16. století byla přímo u moře – později tady sedimenty vytvořily pevninu a pevnost tak posunuly.

Nejkrásnější pláž Baltu

Dovolená v Gdaňsku je velmi často spojována s chvílemi strávenými u moře. Na nejoblíbenější pláž se vydejte do městské čtvrti Brzeźno. Je dobře dostupná městskou dopravou, tramvaj vás sem z centra doveze za 20 minut. Ačkoli leží v relativní blízkosti města, má čistě přírodní ráz. Od domů je totiž oddělená písčitou dunou se vzrostlými stromy, v severní části na ni pak navazuje největší gdaňský park. Oblíbené odpočinkové místo najdete východně od centra města. Pláž Stogi s jemným světlým pískem je ideální k dlouhým procházkám, kochání se mořskou vodou i vzdálenými přístavními jeřáby a loděmi. Za teplých letních dní se zde můžete osvěžit ve velmi chladném

Muzeum II. světové války

Baltském moři. Z centra města se sem dostanete tramvají za 30 minut.

Tradiční pirohy i nasladko

Gdaňsk nadchne také milovníky dobrého jídla. Při toulkách městem navštivte například patrovou kavárnu s názvem Drukarnia nebo kavárnu Zbrojownia Caffè s unikátním designem. Najdete zde například stoly vyrobené z průmyslových součástek. Co se jídla týká, vyhlášená je „knedlíčková“ restaurace Mandu, ve které dělají jak tradiční polské pirohy, tak knedlíky a knedlíčky z celého světa. Knedlíky tady vyrábí až po objednání, takže jsou opravdu čerstvé. Zkuste ty plněné houbami, zeleninou nebo třeba i nasladko. V Gdaňsku je oblíbený také polský guláš zvaný bigos – s kysaným zelím a klobásou. Ochutnat můžete zelené listy napěchované směsí masa a rýže (holoubata), zelenou polévku nebo sledě po kazubsku, což je naložená ryba. Mezi typická polská jídla patří též polévka z červené řepy a bramborové placky. □

Trojměstí

Gdyně, Gdaňsk i Sopoty mají dobré dopravní spojení – jezdí mezi nimi příměstský vlak. Jedná se zdaleka o nejrychlejší formu přepravy. Z centra Gdaňsku do středu Gdyně vás dopraví za půl hodiny, do Sopot je to z Gdaňsku ještě o deset minut rychlejší. Při cestování vlakem pozorně sledujte nápisy na nádražích a jezděte pouze z nástupišť označených SKM. Mezi Gdaňskem a Gdyní totiž jezdí také velké množství dálkových vlaků, na něž se nevztahují jízdenky MHD.

Vlakem do Gdaňsku

Pro cestu k polskému baltskému pobřeží lze využít pravidelný denní spoj EuroCity Sobieski, který jezdí z Vídně přes Břeclav, Přerov a Ostravu do Gdaňsku, letoviska Sopoty a Gdyně. Z Ostravy se do stanice Gdaňsk Główny dostanete tímto přímým spojem za necelých osm hodin. Na cestování do Polska doporučujeme využít výhodnou Včasnou jízdenku Evropa, kterou zakoupíte v e-shopu i u pokladních přepážek. Čím dříve ji koupíte, tím levněji pojedete.

KAMPAŇ A BOJ PROTI VANDALŮM

Nechceme posprejované vlaky

Intenzivnější čištění, aktivnější hlídání odstavených souprav a nová kampaň Společně za čisté vlaky. To jsou opatření, kterými chtějí České dráhy spolu se Středočeským krajem a Prahou bojovat proti graffiti. Odstraňování výtvorů sprejerů stojí dopravce miliony korun ročně, kromě toho dochází kvůli čištění vozů k omezení přepravní kapacity spojů.

České dráhy se neustále potýkají s útoky vandalů, nejčastěji sprejerů. V loňském roce se jednalo o více než 400 případů. Náklady na odstraňování nechtěných výtvorů přesáhly pět milionů korun, skutečná škoda je však zhruba dvojnásobná. Proto připravují České dráhy spolu se samosprávou Středočeského kraje a Prahy řadu opatření, jak znečišťování vlaků zabránit nebo ho omezit.

Hlídky se psy

Jedním z prvních kroků nové kampaně je rozšíření čištění jednotek CityElefant. Dalším počinem je aktivnější střežení míst, kde k útokům dochází nejčastěji. České dráhy mají k dispozici nově i hlídky se speciálně vycvičenými psy. Důležitým krokem je také obnovení a rozšíření antigraffiti nátěrů i polepů nebo dovybavení příměstských vlaků vnitřním a vnějším kamerovým

systemem. Problém graffiti se nejvíce týká vlaků stojících na velkých odstavných nádražích, a to zejména v Praze a v Brně.

Jednotku CityElefant s plochou graffiti 150 m² čistí pracovníci Českých drah zhruba 8–10 hodin. To vyžaduje celodenní odstavení vlaku z provozu. Jelikož jsou tyto jednotky v pracovní dny plně vytížené, může odstraňování graffiti probíhat pouze o víkendů a během svátků, kdy je potřeba vozidel v provozu menší.

Manuální čištění o víkendů

Vzhledem k povaze sprejů, které vandaly používají, je nutné na odstraňování jejich výtvorů pracovat ručně a využívat speciální chemikálie. Manuální proces je potřebný i proto, aby nedocházelo k poškození laku. Jednotka musí být odstavena na speciálně vybavené pracoviště a následně ji tam čistí pětičlenný tým

Opatření ČD proti graffiti

- » Zvýšení ostrahy v místech odstavení nebo obratu jednotek ve spolupráci s Policií ČR a bezpečnostními agenturami – součástí jsou nově hlídky se speciálně vycvičenými psy
- » Zabezpečení „odstavného nádraží Praha jih“ oplocením a kamerovým systémem
- » Průhledné antigraffiti polepy a laky v barvách PID až pro 40 jednotek CityElefant
- » Ochranný antigraffiti nátěr až pro 30 jednotek CityElefant
- » Dovybavení příměstských vlaků vnitřním a vnějším kamerovým systémem

pracovníků. Na jeden CityElefant je potřeba až 40 kilogramů chemických látek na bázi benzylalkoholu a také 2 000 litrů vody. Do procesu je potřeba zapojit například i strojvedoucí kvůli přesunu vozidel. Čištění tak má dopad na organizaci práce zaměstnanců v depch. Tím se reálná cena za vandalství dostává na úroveň až 150 000 korun za jeden CityElefant. □

NA ODSTRANĚNÍ GRAFFITI Z 1 VLAKU

POTŘEBUJEME AŽ
40 kg ODLAKOVAČE,
2000 l VODY
A 10 h PRÁCE

1 vlak = třívozová jednotka CityElefant

Středočeský kraj

pid

ropid

idsk

SPOLEČNĚ ZA ČISTÉ VLAKY

Seychely

Text a foto: Kateřina Konvalinová
IG: svet_v_klobouku

VÁNOČNÍ SVÁTKY V ZEMI VĚČNÉHO LÉTA, ale s tropickými lijáky

Seychelské ostrovy jsou rájem na zemi. Všude nás doprovází velké žulové kameny, sněhobílé pláže, spousta korálů a mušlí. Co pláž, to jiná zajímavost a překvapení. Na jedné jsme viděli stopy želv, na další rejnoky, jinde zase stovky malých krabů, kteří vykukovali ze svých děr. Utekli jsme před mrazem do země, kde je stále krásně. Nebo nás čeká období dešťů?

Přetáčí čas na hodinkách o tři hodiny dopředu a rozespale sleduju, jak letadlo dosedá na přistávací dráhu. Cesta byla dlouhá, ale teď mám pocit, že to uteklo jako voda. Z Prahy jsme odletěli v tom nejbližnějším čase, kdy každý na poslední chvíli nervózně sháněl vánoční dárky, z reproduktorů pořád dokola vyhrával hit Last Christmas, zatímco my si do batohu balili kraťasy a plavky. Vystupuju po schodech z letadla a vzduch je teplý. Přivírám oči a zhluboka se nadechuju. Cítím vlhko a déšť. Není se čemu divit, od prosince do dubna je na Seychelách období dešťů. Máme z toho trochu obavy, ale snad nám tu celý pobyt nepropřeší. Letiště na ostrově Mahé je opravdu malinké a přívětivé. Teplé, opálení turistů a reggae, které se ozývá z reproduktorů, mi v hlavě spínají tlačítko „léto“!

Kapesní autíčko

U východu z letiště nás čeká pán z půjčovny aut. Jdeme s ním na parkoviště a já už zase čichám k nádherným květům plumérie, které jsem měla spojeně

Je to trochu nezvyk, když najednou sedím na místě řidiče, ale volant je na druhé straně.

pouze s obrázkem z Havaje. Když já tak miluju vůně cestování. Pán nás přivádí k téměř kapesnímu autíčku. Možná se teď usmíváte, ale na Seychelách větší auta moc nepotkáte, protože cesty jsou tady dost úzké. Bereme si klíčky, batohy naházíme do kufru a nasedáme. Je to trochu zvláštní, když najednou sedím na místě řidiče, ale volant je na druhé straně. Musíme si zvyknout, že na zdejších silnicích se prostě jezdí vlevo.

Pouštím rádio, ze kterého se ozývají „tropické šlágry“, a s pocitem letní nálady se vydáváme do našeho dočasného domova. Přijíždíme ke krásné vile, která se ukrývá mezi domky místních Seychelanů. Majitelka Mavis nás s úsměvem vítá a jde nám ukázat náš apartmán.

Celý dům je prázdný. Zdá se, že slavit Vánoce na Seychelách se moc turistů nerozhodlo. Aspoň budeme mít klid.

Je brzy ráno a celý den máme před sebou. Přehrabuju se v mapách a poznámkách, které jsem si s sebou vzala, a hledám, kam bychom se měli vydat nejdříve. Moje těšení a nadšení ale překazí neskutečný liják, který trvá skoro celé odpoledne. Jestli takhle bude vypadat celý náš pobyt, tak to bude fakt výhra. Využíváme aktuálního nečasu a jdeme nabrat síly po dlouhém letu. Však ono brzy vyjde slunce. A také že ano. Počasí se nakonec umoudří a my můžeme vyrazit na jednu z mnoha pláží.

Přivítání s kaloněm

První seznámení s místní faunou bylo veselé. „Viděl jsem netopýra. Ohromného,“ říká najednou Jirka. Nadšeně roztahuje ruce a já mám pocit, že musel mít snad metr. Směju se a ťukám si na čelo, že má asi úpal nebo co. Netopýr? Metr velký? A ještě ve dne? No, to tak. Jenže to netrvá dlouho a vysoko nad námi ho spatřím sama. Obrovský netopýr si to pěkně krouží nad našimi hlavami. A ne jeden. Dívám se na to s otevřenou pusou a nevěřím vlastním očím. Ano, vy, kteří jste na tom se znalostmi o zvířatech lépe než já, už jistě křičíte, že je to kaloň. A máte pravdu! Kaloni jsou vlastně něco jako u nás včely. Jen

o trochu větší a chlupatější. Pomáhají opylovat stromy a šířit jejich semena. Jsou převážně plodožraví, někteří se živí nektarem a pylem. Během dne odpočívají na stromech a navečer se vydávají hledat potravu.

Autem jsme objeli snad všechny pláže z mého seznamu. Mít na Mahé vůz je zkrátka potřeba. Ostrov je malý a vy můžete v klidu všechno prozkoumat. Na internetu najdete různá hodnocení pláží, ale ze zkušenosti musím říct, že je to hodně subjektivní. Každopádně, na Seychelách prostě krása střídá nád-

Seychely

Ostrovy byly pojmenovány po Jeanu Moreauovi de Séchelles, ministru financí francouzského krále Ludvíka XV. Nezaměnitelnou vlajku Seychel tvoří pět paprsků vycházejících z dolního rohu. Modrá zastupuje oblohu a moře, žlutá znázorňuje slunce, které dává světlo a život, červená symbolizuje odhodlání národa pracovat pro budoucnost v jednotě a lásce, bílý pruh představuje sociální spravedlnost a harmonii a zelený pak zemi a životní prostředí.

Coco de Mer

Kokosový ořech Coco de Mer je snad nejznámější zástupce seychelské flóry. Roste v údolí Vallée de Mai na ostrově Praslin. Ořechy jsou tak vzácné, že je nelze vyvážet bez speciálního vládního povolení. Palmy Coco de Mer rozhodně nepřehlédnete. Dorůstají do výšky 30 metrů a jejich vějířovité listy měří okolo deseti metrů. Obří kokosové ořechy dosahují plné zralosti až po sedmi letech. Výsledkem dlouhého zrání je největší plod na světě s největším semenem s váhou přes 17 kilogramů. Tato obrovská semena jsou dokonce zapsaná v Guinnessově knize rekordů. Největší exempláře mají průměr 50 centimetrů a váží až 42 kilogramů.

Skalní bazén Ros Sodyer

heru. Opravdu. Fotografie, které tady pořídíte, budou až příšerně dokonalé. Na některých plážích si dejte pozor na silný proud. Upozorní vás na to výstražné cedule při vstupu. Někde se zase setkáte s cedulemi, které vás informují o výskytu želv a o tom, jak se chovat, pokud je spatříte.

Na Mahé jsme viděli i želvy obrovské, konkrétně v ohradě u pláže Takamaka, když jsem se rozhodla, že se po vzoru influencerů vydáme vykoupat do unikátního geologického útvaru – skalního bazénu zvaného Ros Sodyer. Přírodní bazén je malý, ale čtyři metry hluboký a plní se stoupajícím přílivem. Dostaneme se k němu po naučné stezce, jež je dlouhá 2,2 kilometru a není náročná.

Kaloni jsou vlastně něco jako u nás včely. Jen o trochu větší a chlupatější. Pomáhají totiž opylovat stromy a šířit jejich semena.

Černá díra do hlubin

Parkujeme kousek od pláže. Pán stojící opodál na nás volá a ptá se, jestli jdeme k bazénu, a ukazuje na ceduli, která se válí na zemi. Takovou ceduli jsem opravdu nehledala. Je na ní doslova napsáno „Rokpool“! Trochu nevěřícně se na pána podívám, protože cedule směřuje na něčí dvorek. Zdá se, že to asi

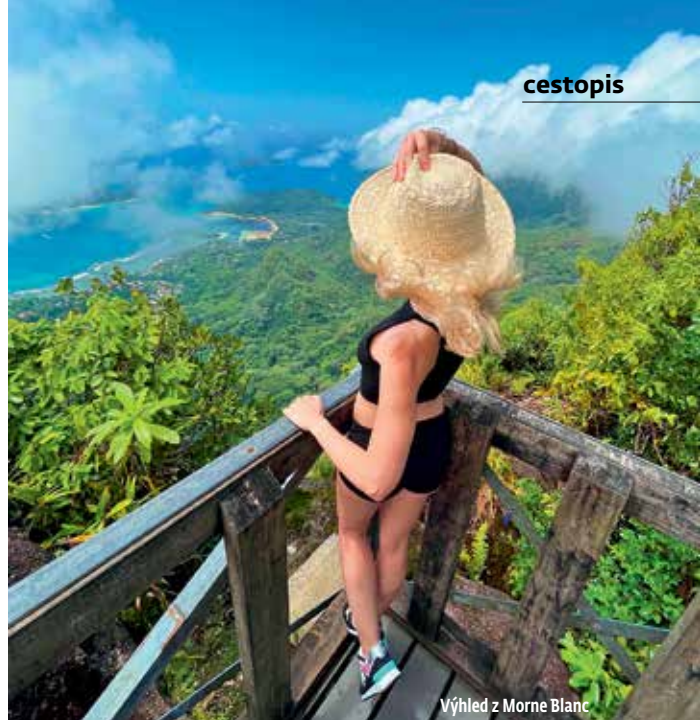
nebude oficiální turistická stezka. Totéž napovídají i další cedule, rukou psané a různě přibité, kde se dalo. Vydáváme se tedy dvorkem, za chvíli se ocitáme v džungli a cestou vyšlapanou v křoví pokračujeme vpřed.

Šplháme po kamenech, prodíráme se houštinami, lezeme po provizorních žebříčích, které jsou opřené o kameny, a já mám pocit, že jsme se ztratili. Nebýt místních, kteří se sem zřejmě šli vykoupat, asi bychom to nenašli. Bazén je totiž za skalní plošinou schovaný tak, že není vůbec vidět. Scházíme opatrně dolů. Nebe se zatáhlo, a když se dívám shora na tu černou díru, která vůbec nevypadá tak modře a idylicky jako na sociálních sítích, začínám mít strach. Vlny, které se rozbíjí o hranu skalního bazénu, mi také na klidu nepřidávají.

Co mě ale děsí nejvíce, je hluboká černá díra. V hlavě se mi honí obrázky všemožných tvorů, které to do hlubin skalního bazénu spláchno přede mnou. Nechtějte vědět, jak se to ve mně pere. Takovou cestu jsme se sem táhli a já tam teď nevezu? „To dáš!“ povzbuzuje mě Jirka se smíchem. Opatrně lezu po kamenech k bazénu a čím více se blížím, tím více se bojím. Ale já to vážně dám! Za chvíli už jsem ve vodě. Vůbec si to neužívám. Řekla bych, že těch pár minut, které jsem tam strávila, trvalo celou věčnost. Ale zvládla jsem to. Vykoupala jsem se ve skalním bazénu, ačkoli jsem si to před příjezdem malovala úplně jinak. Realita není vždycky taková, jak nám ji prezentují sociální sítě.

Divoká vanilka

Výhled z Morne Blanc

Divoká vanilka a had vlčí

Když už jsem ale u turistických stezek, těch opravdu oficiálních, určitě stojí za to. Jsou krásně udržované, dobře značené, některé ale placené. Z informačních tabulí se dozvíte mnoho zajímavostí. Například můžete cestou k vrcholu vidět růst divokou vanilku, masožravé květiny, a když budete mít štěstí, narazíte třeba i na endemického hada vlčího. Ale nebojte, je naprosto neškodný. My jsme se vydali stezkou na Morne Blanc. Je to jeden z nejvyšších vrcholů na ostrově a je z něj zřejmě nejlepší výhled na západní pobřeží. Musíte mít ovšem štěstí na počasí.

U vrcholu se totiž často kupí mraky, a když vyjdete nahoru, může se stát, že uvidíte jen mlhu tak hustou, že by se dala krájet, což se stalo i nám. Nenechali jsme se ale odradit a hodinu jsme čekali, až přijde vítr a na malý moment mraky rozežene. Další vyhlídky, které stojí za zmínku, jsou například Anse Major nebo stezka Copolia, kde budete mít nádherný výhled na hlavní město Victoria a na Eden Island na východním pobřeží.

Nenechte se zmást tím, že trasy jsou třeba jen dva kilometry dlouhé. Často jsou dost strmé a v horku je výstup docela náročný. Ze stezky Copolia se vydáváme podívat na vodopád Sauzier. Parkujeme a platíme vstupné. „Vezměte si plavky, můžete se tam vykoupat,“ říká nám pán u vstupu a my ho poslechneme. Tentokrát musím uznat, že období dešťů je aspoň k něčemu dobré, jelikož vodopád je vážně velký. Moje snaha

doplavat až k němu se nedaří, protože protiproud mě táhne zpátky. Po několika zběsilých tempech to vzdávám a užívám si pohled na padající masu vody stejně jako několik dalších turistů.

Modrá šmoulí chaloupka

A je to tady! Last Christmas už se ozývá i z rádia našeho auta. Tak nás to přece jen dostihlo. Naše první Vánoce, které netrávíme v Čechách. Jsme na cestě do hlavního města Victoria, jednoho z nejmenších hlavních měst na světě. Je to malinké městečko, ale skrývá mnoho zajímavostí. Jednou z nich jsou hodiny Clocktower, které jsou zmenšenou kopii hodin postavených v Londýně a najdete je v centru města uprostřed křižovatky. Následně se vypravíme do jediného

hinduistického chrámu (Arul Mihi Navasakthi Vinayagar) na ostrově. Jsem zaujatá barevností, která je viditelná už z dálky. Vypadá trochu jako modrá šmoulí chaloupka z perníku. Před vstupem si sundáváme boty na důkaz úcty a vcházíme dovnitř, kde vdechujeme příjemnou vůni vonných tyčinek a za zvuků hlasité hudby sledujeme právě probíhající obřad.

Potom zamíříme na jeden z největších trhů ve Victorii (pojmenovaný po siru Selwynu Selwynu-Clarkeovi). Je tu opravdu živo. Na stolech před námi leží ryby a další dary moře všech možných barev. Zajímou mě jedno, které jsou úplně červené. Usměju se a v duchu si pomyslím, že to bude zajímavá vánoční večeře, když bude tenhle „kanárek“ mís-

Vodopád Sauzier

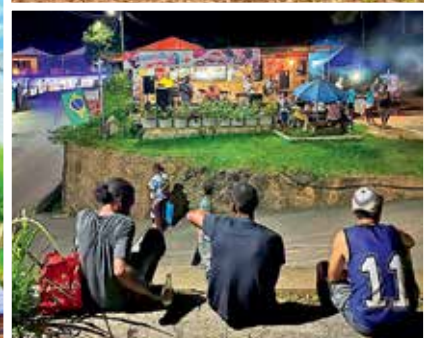
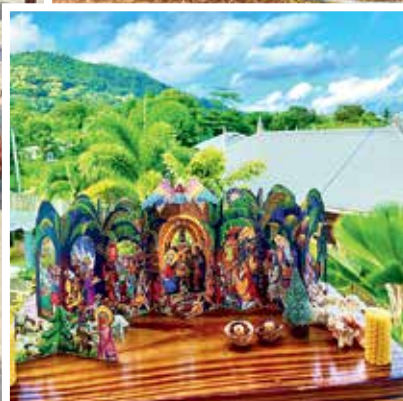

Hinduistický chrám

Trh Sir Selwyn Selwyn-Clarke

Vánoce se slaví v ulicích

to českého kapra. Opodál je prodavač s kořením, vedle něj stánky s květinami nebo ovocem. Ještě než se vydáme do našeho domova oslavit Štědrý večer, směřují naše kroky do místního muzea. Je miniaturní, ale hezké a moderní. Až tady si člověk uvědomí, co všechno asi museli zotročení původní obyvatelé zažívat. Není to vůbec hezký pocit, a možná proto si to místní chtějí připomínat. Že člověk umí být při svém počínání často bezcitný a krutý.

Nejzajímavější Vánoce

Cestou zpět si kupujeme rybu a další ingredience na štědrovečerní večeři. Začíná se pomalinku stmívat. Nejvyšší čas začít se chystat. Z terasy u našeho pokoje se ozývá ohlušující zpěv ptáků,

Na stolech před námi leží ryby a další dary moře všech možných barev. Zaujmu mě jedny, které jsou úplně červené.

který nám hezky doplňují koledy hrající z reproduktoru. Je to, jako když si prostřete stůl uprostřed voliéry s papoušky. Usedáme, popřejeme si krásné Vánoce a dáváme se do jídla. Majitelka našeho ubytování Mavis nám dokonce přináší dárek. Je to milé a opravdu nečekané. A opět se mi potvrdí to, že když je člověk milý a přátelský, bude se tak k němu chovat i jeho okolí.

Po večeri sedáme do auta a jedeme na večerní mši. Venku všude blikají různá osvětlení a u kostela už vyhrává místní kapela. Ve vzduchu voní maso, které se peče na velkém grilu, a všichni se baví a pijí pivo. Lidé se pomalu schází ke kostelu. Sedáme si do jedné z lavic a kněz nás jde přivítat. Podává nám ruku a ptá se, odkud jsme. Ačkoli jsme v kostele jediní Evropané, vůbec si tu nepřipadáme divně. Naopak, mám pocit, jako bychom sem patřili. Mše je plná koled, které s nadšením zpívá dětský sbor. Také zhlédneme představení o narození Ježíška. Nakonec si ještě zapálíme prskavky u oceánu a ty nejzajímavější Vánoce ukončíme pohledem na noční oblohu, která je plná hvězd. Usmívám se a v duchu si pomyslím, že to byly moc hezké vánoční svátky. □

MEZINÁRODNÍ
ŽELEZNIČNÍ
VELETRH
A KONFERENCE

**DĚKUJEME
ZA
PODPORU!**

**SAVE THE DATE
11.-13. 6. 2024**

www.railbusinessdays.cz

GARANTI

GENERÁLNÍ PARTNER KONFERENCE A GALAVEČERU

PREMIUM PARTNEŘI KONFERENCE A GALAVEČERU

kontron

HLAVNÍ PARTNER KONFERENCE

OFICIÁLNÍ PARTNER GALAVEČERU

VHC | TRADE

OFICIÁLNÍ PARTNEŘI KONFERENCE

PARTNEŘI KONFERENCE

HORKÉ LÉTO BEZ VÍČEK, ale zato se Sandokanem a Kafkou

Začalo období oddychu s prvními turnusy táborů, dovolenými nebo Libereckými prodejními trhy, kam jako obvykle zamířily statisíce lidí. Postupně zmizelo lešení z Nové scény Národního divadla, protože rekonstrukce historické budovy dobehla po šesti letech do finíše. Po zdvižení Hynaisovy opony se rozezněla Smetanova Libuše, což si v hledišti užili zaměstnanci podniků, které se na sanaci a přestavbě podílely.

Text: Michal Petrov

Foto: archiv autora

VÍTEJTE VE VLASTI!

OD NAŠEHO ZPRAVODAJE Z PALUBY ČS. ZVLÁŠTNÍHO LETADLA

KORZOVÁ PRÁVA z července na Žižku se odvíjí nad a podzemí. Množství žijících v domcích v okolí stávkového dělníka se vrací zpět do vlasti. Všechno se děje v rámci akce, která má být první z řady. Všechno se děje v rámci akce, která má být první z řady. Všechno se děje v rámci akce, která má být první z řady.

Dr. Běláček a jeho vlivy

Všechno se děje v rámci akce, která má být první z řady. Všechno se děje v rámci akce, která má být první z řady. Všechno se děje v rámci akce, která má být první z řady.

»» Z Angoly konečně doma

V červenci 1983 byla propuštěna první část československých rukojmích zajatých angolským povstaleckým hnutím UNITA – po 111 dnech. Letecký speciál přivezl kromě 21 dětí a 17 žen také 7 mužů. Ti mezi propuštěnými původně být neměli, ale rozhodl jejich špatný zdravotní stav. Však také během náročného pochodu jeden Čechoslovák zemřel. Mezinárodní výbor Červeného kříže převzal propuštěné zajatce v zairské Kinshase. Postaral se jim rovněž o nové oblečení. Na pražské Ruzyni vystupovali z letadla po schůdkách v soupravách značky Adidas, což se tehdy stalo námětem závistivých komentářů.

»» Televizní horečka

Po televizní premiéře italského seriálu Sandokan, ve kterém v titulní roli zazářil indický herec Kabir Bedi, ovládla Československo skutečná sandokanovská horečka. U nás trochu opožděně – v domovské Itálii měla série premiéru už v roce 1976. To nijak nezmiřňovalo tuzemské okouzlení romantickým hrdinou. Trika, nebo aspoň nažehlováky s jeho podobiznou ovládly pokoutní prodej a jen málokdo si přinejmenším v duchu nenotoval seriálovou úvodní melodii. Posedlosti Sandokanem se věnoval v komentáři i stranický tisk, který uvedl, že „takovou masovou popularitu si nanicovatý hrdina z naivního seriálu ani nezaslouží“.

»» Enfant terrible Kafka

Úplně zamlčet nebylo možné ani století, které uplynulo od narození Franze Kafky. Přijít mu na jméno ale nebylo pro komunistické historiky literatury snadné – vždyť šlo o německy píšícího Žida, který ve svých nejznámějších dílech psal o manipulaci člověka systémem. Kafka už nebyl – na rozdíl od 50. let – v husákovském Československu zakázaný, ale tolerovaný byl jen s nechutí. V roce spisovatelova 100. jubilea vydal Odeon pouze jeho povídky, zatímco Zámek vyšel naposledy v roce 1969 a Proces v roce 1966. Obě stěžejní práce si na nová vydání musely počkat až do doby po roce 1989.

» Zase ta víčka

S létem se objevila potřeba zavařovat a s tím i potíž s nedostatkem víček Omnia, což bylo téma rovněž pro Rudé právo. Nejprve přineslo tvrzení výroby, že víček je dost. Číselně to se děllo: v roce 1982 se jich vyrobilo 122 milionů, v tom následujícím o 50 milionů více. Vzápětí ale na stránkách novin kontrovala vedoucí obchodu Domácích potřeb z Příbramska, která napsala, že za celé první pololetí 1983 nedostala ani kus. Debata na stránkách stranického tisku skončila otištěním návodu, jak opatrně otevírat sklenice, aby se dala víčka z předchozích let recyklovat.

» Jubilejní podzemní plavba

V roce 1983 uplynulo právě půlstoletí od zahájení lodní dopravy na podzemním toku ponorné říčky Punkva v Moravském krasu. Byl to ve své době obrovský čin, který se podařil jen díky vytrvalému úsilí Karla Abso-lona – to on dokázal získat na jedné straně nemálo peněz od sponzorů a na druhé podporu armády, jejíž pyrotechnici uvolnili plavidlům na Punkvě v roce 1933 cestu. O 50 let později tu hlásili už deset milionů návštěvníků.

» Slušovice na Proseku

Za poslední hezké sídliště v Praze označují někteří urbanisté Prosek v devátém obvodě. A právě tuto čtvrť korunovala před 40 lety dlouho očekávaná perla místní občanské vybavenosti – obchodní dům Prior. Předcházela tomu vysoká vlna očekávání, protože investorem stavby bylo JZD Slušovice. Velká očekávání ale vystřídala fáze zklamání. I tak ovšem vyrostla podle návrhu architektky Anděly Drašarové velmi vkusná budova s keramickými obklady a zajímavou kašnou od Františka Stibůrka. Časem vzalo obojí bohužel zasvě – jednak vlivem přestaveb budovy a jednak kvůli stavbě metra.

» Zmrzlinou proti rekordnímu vedru

Dne 27. července 1983 zaznamenala meteorologická stanice v pražském Klementinu dosud nejvyšší teplotu v historii svého měření – 37,8 stupně Celsia. Na Karlově zaznamenali dokonce 38,5 stupně. Bylo opravdu horko, a tak noviny plnily zprávy o požárech, zákazu kouření v lese... a také o zmrzlině. Novinkou roku byla směs Fredomix z opočenské mlékárny pro výrobu té jahodové. Šlo o mladšího sourozence vanilkového Mixaru. Celkem bylo tehdy v Československu k mání sedm druhů točené zmrzliny a mlékaři dodávali obchodu 3 200 tun zmrzlinových prášků ročně. Oba polotovary – Mixar a Fredomix – se prodávají dodnes.

Text: Martin Karlík
Foto: Jakub Bouček

MORAVSKÉ UFO SOVĚTSKÉHO MARŠÁLA jako ztroskotaná akce Z

Vypadá skoro jako vrak kosmického korábu, který tady ztroskotal. Ve skutečnosti je podivná kovová konstrukce u Křepic památkem Bratislavsko-brněnské operace a jejího velitele maršála Malinovského. Vadou na kráse je, že i když stavba trvala dlouhé roky, dílo zůstalo nedokončené. Z plánovaného skanzenu vojenské techniky a vyhlídkové věže tak zbyly jen ruiny.

Koncem března 1945 překročila sovětská vojska řeku Hron a 2. ukrajinský front mířil k Bratislavě. Tu osvobodil 4. dubna a pokračoval na západ. Prvním osvobozeným místem na Moravě byl Lanžhot. Boje o něj trvaly tři dny a byl přitom skoro celý zničen. Později Sověti postupovali dál na Brno, v cestě jim však stály rozvodněné toky. „Tam probíhaly od 7. do 14. dubna boje. Němci tehdy zvedli hladiny řek. Vypouštěli Vranovskou a Brněnskou přehradu,“ popisuje události jara 1945 historik Vlastimil Schildberger a dodává, proč bylo Brno natolik důležité: „Hlavní část německé armády se nacházela v Olomouci a nad Brnem vedl ústupový koridor. A Němcům se podařilo tento koridor udržet, takže vojska od Ostravy tudy pak ustupovala.“ Sovětské velení proto chtělo tuto cestu odříznout. To se ale nepovedlo.

Utajená návštěva

Boje o Brno se táhly šest dní. Za obět padla obec Ořechov. Křepice, kde se pomník celé operace nachází, boje paradoxně nepostihly. Přesto měl na kopci Čertoraj nad Křepicemi vyrůst ohromný památník, který by navštěvovaly zájezdy a delegace. A to navzdory faktu, že se celá desetiletí vůbec netušilo, jaká významná osobnost na tomto kopci stanula.

Na Čertoraj totiž během bojů dorazil sám maršál Malinovskij. Podle Stalinových pokynů se měl sice od fronty držet dál, tady se k ní ale přiblížil a z pozorovatelný postavené na kopci u Křepic sledoval, jak si jeho vojáci vedou. Jenže o návštěvě se celých 20 let nevědělo. Malinovskij se asi nepochlubil, že Stalinův rozkaz nedodržel, a tak odhalení pomohla náhoda.

Když se blížilo 20. výročí konce války, pátral historik Václav Peša v archivech v Sovětském svazu po filmových záběrech sovětských vojáků, kterak osvobozují Brno a okolí. Záběry našel a poskládal z nich film Rudá armáda v boji o Brno. S tímto snímkem objížděl v roce 1965 národní podniky a zemědělská družstva na Brněnsku a pořádal besedy. „Jedna zastávka byla v Zetoru, kde pracovalo několik občanů Křepic, kteří poznali, že ta vesnice na záběru za Malinovským jsou právě Křepice,“ přibližuje odhalení Kamil Švanda z Klubu přátel vojenství. Po tomto zjištění přišli obyvatelé obce s nápadem vybudovat památník Bratislavsko-brněnské operace.

Poklepání na základní kámen

Památník s muzeem měl být hotový v roce 1975 při příležitosti 30. výročí konce války. To se nestalo, ale přesto byla v tomto roce v obci velká sláva a nechy-

Položení základního kamene památníku v roce 1975

Filmaři na jaře 1945 zachytili v Křepicích i maršála Malinovského (druhý zprava)

bělo ani poklepání na základní kámen. Ten v Křepicích stojí dodnes. Součástí oslav byla rovněž výstava exponátů, které měly najít útočiště v plánovaném velkolepém památníku. V síni tradic, zřízené provizorně v křepické škole, se tím pádem ocitla svítlna generálporučíka Afonina a jeho nárameníky, uniforma maršála Zacharova či polní čepice a nárameníky válečného kameramana Prozorovského, který záběry Malinovského nad Křepicemi natočil. Tím vše skončilo. Na památník nebyly peníze – měl totiž stát deset milionů korun, což byla v 70. letech dost vysoká částka.

» Čertoraj navštívil během bojů sám maršál Malinovskij, a to navzdory Stalinovu rozkazu držet se od fronty dál.

Maketa a plánek nikdy nedostavěného projektu

Chyběl materiál i lidé

Zvelebení neboli akce Z se říkalo neplaceným brigádám občanů, při nichž se stavěly například chodníky, školky nebo jiné věci, na které by jinak obyvatelé čekali marně, případně moc dlouho. A tak to vypadalo, že památník díky akci Z přece jen bude. Plán mít vše hotové na oslavy 35 let od konce války se ovšem nezdařil, nestihlo se ani 40. výročí, protože stavební povolení bylo vydáno teprve v roce 1984 a v roce 1985 se začalo stavět.

Zatímco třeba při stavbách školek nebo kulturních domů se pro akci Z dobrovolníci našli, u pomníku maršála Malinovského bylo ochotných pomocníků méně. Stavba z toho důvodu pokračovala jen zvolna. Do Křepic se ale začala navážet vojenská technika pro plánovaný skanzen. Na to si dobře pamatuje Kamil Švanda: „Do bývalého zemědělského družstva se přivezly tanky a samohybná děla. Jako kluci jsme

si na tom hrávali.“ Hoši z vesnice tak měli pro své hry k dispozici tank T-34 nebo samohybné dělo SU-100.

Nádherný výhled z ruin

Občas nebyl materiál, jindy zase technika nebo lidé, a proto se v roce 1989 nepodařilo včas namontovat na památník skla. Kvůli špatnému počasí pak začala 18. listopadu 1989 zimní přestávka. Práce měly pokračovat na jaře 1990, jenže bylo po revoluci a projekt už nikoho

nezajímalo. Ve spolupráci s americkým velvyslanectvím se ještě uvažovalo o vybudování muzea, které by připomínalo také americké vojáky, ani to však nedopadlo. V terénu ještě poznáte místo, kde mělo stát parkoviště. Rozpadlé zdi u něj měly sloužit jako toalety pro návštěvníky. Dnes zdobí vrchol Čertoraje železná konstrukce dvanáctistěnu o průměru deset metrů, která vypadá jako ztroskotané UFO. Výhled na Brno je z něj ale úžasný. □

Osvobodil maršál Malinovskij i Prahu?

Rodion Jakovlevič Malinovskij se v dubnu 1943 coby armádní generál dostal na Ukrajinu a postupně osvobodil Donbas, západní Ukrajinu a o rok později i svou rodnou Oděsu. V hodnosti maršála pak postupoval na Maďarsko, Slovensko a následně na Moravu, kde se účastnil osvobození Brna. Chybělo v podstatě jen několik hodin, aby se dostal do Prahy před maršálem Koněvem, který postupoval od Berlína a Drážďan.

HRANICE LÁSKY

Sledujte zde

Dostupné
od 27. 6. 2023

Dejte si borůvky i nanuk pod šmolkovou oblohou

Co máte nejraději na létě? Šmolkově modrou oblohu, slunění u vody, nebo sezonní ovoce dozrávající na zahrádce? Ať už si léto užíváte jakkoli, podívejme se na slova s ním spojená z pohledu českého jazyka.

Nabízelo by se začít vysvětlením původu názvu léta jako celého ročního období. Jenže otázkou jeho vzniku si jazykovědci marně lámou hlavu, a tak místo toho vezměme zavděk aspoň označením měsíce červenec. Ten se nese ve znamení sklizně jahod, třešní, malin a dalšího typicky červeného ovoce. Proto se domníváme, že za samotným slovem červenec stejně jako za červnem stojí v tomto období všudypřítomná červená barva. Tě dal jméno pro změnu drobný hmyz zvaný črvec, kterého dnes hubíme jako cizopasníka, ale dříve jsme jej běžně sbírali a získávali z něj přírodní červené barvivo.

Zářivé nebe bez mráčku

Když už je řeč o letních barvách, musíme zmínit šmolku. Tento zářivý odstín modré dal vzniknout spojení šmolková obloha, čímž se míní jasné letní nebe bez jediného mráčku. Sama šmolka neboli modřidlo se vyrábí z kobaltových rud a tradičně se využívá nejen jako modré barvivo, ale také v malém množství pro dosažení opticky sněhobílé barvy u zažloutlého prádla.

Pod modrým nebem se nám začínají modrat i lesy, a to když v nich narazíme na koberce borůvek. Kdo zná původ názvu borůvka, ten také ví, kde borůvky hledat. Tyto osvěžující lesní bobule jsou totiž pojmenované podle místa svého výskytu,

kterým jsou bory. Že nevíte, co to takový bor je? Napovím vám. V textu naší národní hymny se zpívá o tom, že bory šumí po skalínách. Už jste doma? Ano, je to borový les.

Plavky podle atolu

Z chládku lesa se pro změnu vydejme k vodě. Tady skočme do plavek, které jsou co do původu slova zjevně odvozené od plavání. Co ale ty dámské dvoudílné zvané bikiny? Jejich historie se začala psát v roce 1946, kdy francouzský módní návrhář Louis Réard představil svůj nový plavkový model bikin na přehlídkovém molu. Název bikiny si nevymyslel, nýbrž si jej vypůjčil od tichomořského atolu stejného jména. V oblasti atolu se v té době prováděly testovací jaderné výbuchy a odvážným plavkám jejich tvůrce předpovídal stejně explozivní účinek ve světě módy. Návrhář se nemýlil, a bikiny svou proslulostí atol dokonce překonaly.

Po žhavém módním tématu se zchladíme něčím ledovým, třeba zmrzlinou. Proč se zmrzlině říká zmrzlina, je nasnadě: ne náhodou v ní slyšíme stejný kořen slova jako ve výrazu mrznout. Co ale takový nanuk? Za vznikem tohoto obchodního jména stojí etnografický film s titulem Nanuk, člověk primitivní. Jde o černobílý snímek z roku 1922, který dokumentuje tradiční způsob života původních inuitských obyvatel Arktidy. Hlavní postavou filmu je lovec Nanuk, což v inuitštině označuje medvěda a současně domorodého boha ledních medvědů. Mražený krém na dřívku zvaný nanuk tak vzdává hold lidským i zvířecím obyvatelům krajiny věčného ledu. □

Kulturní tipy a recenze

Jana Kábrta

»» Film měsíce

V KINECH
OD
13. ČERVENCE

MISSION: IMPOSSIBLE ODPLATA – PRVNÍ ČÁST

Posedmé na sebe Tom Cruise vezme identitu tajného agenta Ethana Hunta, a do kin tak vrátí jednu z nejoblíbenějších akčních sérií současnosti – Mission: Impossible. Hunt se se svým týmem tentokrát vydává po stopách děsivé zbraně, jež má potenciál zničit lidstvo. Vedle toho se nečekaně vynoří přízrak z jeho minulosti – Gabriel znal Ethana už v dobách, kdy nebyl elitním agentem, a proto ví o každé jeho slabíně.

„Zeptal jsem se Toma, co by chtěl ve filmu udělat,“ říká režisér Christopher McQuarrie, který natočil poslední dva díly série. „Řekl mi, že chce na motorce skočit

z útesu, a pak se zeptal, co bych rád viděl já. A já jsem chtěl vždycky natočit vykolejení vlaku. Tak se zrodily dvě klíčové scény,“ říká režisér. Složitý kaskadérský kousek Cruise ve svých 60 letech natočil sám. Snímek tvůrci rozdělili do dvou dílů, pokračování by se mělo do kin dostat za necelý rok.

USA, 156 MIN.

REŽIE – CHRISTOPHER MCQUARRIE

HRAJÍ – TOM CRUISE, VING RHAMES,

SIMON PEGG, REBECCA FERGUSON,

VANESSA KIRBY, HAYLEY ATWELL,

SHEA WHIGHAM, ESAI MORALES

»» Divadlo

JAK SE VÁM LÍBÍ?

K divadelním prázdninám už neodmyslitelně patří přehlídka Letní shakespearovské slavnosti, jejíž letošní novinkou je komedie Jak se vám líbí. Hra obsahuje plno dějových zvrátů. Postavy často mění identitu, děvčata se vydávají za chlapce, bratři, kteří měli nepřekonatelné rozpory, zjišťují, že je lze překlenout a že les je zázračným místem, kde každý může v lásce najít odpověď na své trápení či melancholii. Komedii můžete zhlédnout od 1. do 14. července a od 22. srpna do 2. září v Praze, dále od 16. do 18. července v Ostravě a od 20. do 23. července v Brně.

INZERCE

»» Film na doma

HRANICE LÁSKY

Hana (Hana Vagnerová) začíná cítit, že se její vztah s Petrem (Matyáš Řezníček) pohybuje v příliš zajetých kolejkách. Rozhodne se ho tedy osvěžit a začne s Petrem sdílet své erotické představy a tajné sny. Od vyprávění je pak už jen krůček k činům. Ke zkoumání vlastní intimity, k zážitkům s jinými partnery a ke stále intenzivnějšímu hledání hranic, za které se dá v lásce a sexu zajít. Experiment se svobodou se však může snadno vymknout z rukou. Film je ke zhlédnutí online na iTunes, Google Play, O₂ Videotéce, Starmaxu a na dalších online platformách.

»» Výstava

METAMORPHOSES

Jedním z hitů letošní sezony je výstava švýcarského rodáka HR Giger v Alšově jihočeské galerii. Výtvarník bývá označován za největšího vizionáře mezi umělci 20. století, stvořil umělecký směr s názvem biomechanický surrealismus a proslul vytvořením filmového monstra Vetřelec. Název výstavy Metamorphoses, tedy Proměny, reflektuje nejen umělcovu vlastní různorodou tvorbu, ale také jeho kresby, které jako ctitel Franze Kafky vytvořil na základě slavné povídky Proměna. Gigerova díla galerie představuje v širokém kontextu.

HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE

OTEVŘENO DO 19. LISTOPADU

ČR, POLSKO, 95 MIN.

REŽIE – TOMASZ WIŃSKI

DÁLE HRAJÍ –

ELIŠKA KŘENKOVÁ,

MARTIN HOFMANN,

LENKA KROBOTOVÁ,

HYNEK ČERMÁK,

ANTONIE FORMANOVÁ,

CYRIL DOBRÝ

V KINECH
OD
27. ČERVENCE

100%

DVĚ SLOVA JAKO KLÍČ JSOU O ŽIVOTĚ A DUŠÍCH

Režisér Dan Svátek má na kontě film *Zatracení o českém vězni v Thajsku*, *Hodinu nevíš...* o heparinovém vrahovi nebo *Úsměvy smutných mužů o léčbě alkoholiků*. Teď natočil úplně jiný, výjimečný film *Dvě slova jako klíč*.

Svátek si podruhé vybral předlohu spisovatele Josefa Formánka. Převést takhle těžký text o pocitech a úvahách o životě, to chtělo větší odvahu, než když minule sáhl po *Úsměvech smutných mužů*. Svátek však tímhle filmem naplnil přísloví, že odvážnému štěstí přeje. Není to filmová jednohubka, kterou kdekdo slupne v sobotu odpoledne při žehlení. *Dvě slova jako klíč* dýchají festivalovou atmosférou, avšak v tom nejlepší slova smyslu – vnímavého diváka obejmou a nechají jeho duši sytit svými příběhy. Vyvolají u něj cit, souzní s ním nezodpovězenými myšlenkami o životě a bytí a poukazují na naději, že i malé

činy mohou mít v životě velký smysl, i když třeba přijdou na poslední chvíli.

Režisér, který si sám podle Formánkovy knihy napsal scénář, vypráví s pokorou a bez velkých gest, nechává své příběhy přirozeně plynout, ví, že jejich vnitřní energie postupně k divákům doputuje. Točil pro velké plátno, fantasticky pracuje s hudbou i obrazem. Také komorní situace nabízí mimořádný vizuální zážitek. Šanci dotknout se diváků na těch nejcitlivějších místech využil Svátek tentokrát naplno. Jeho *Dvě slova jako klíč* jsou letošním letním zážitkem. Ve filmu se představí například David Svehlík, Ivan Franěk či Diana Dulínková.

>> hudba

h

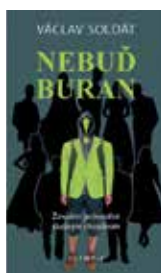
HRADY CZ

Nabitý program má letos festival *Hrady CZ*, který se od půlky července do začátku září zastaví u osmi českých a moravských hradů. Hrát se bude vždy v pátek a v sobotu, program plný hvězd se letos na jednotlivých zastávkách nemění. V pátek vystoupí třeba Michal Hruža, kapela Kryštof nebo Anna K., v sobotním programu Tomáš Klus, Wanastowi Wjegy, Mirai nebo Kabát. Připraveny jsou i páteční karnevaly se soutěží o nejlepší masky, v ceně sobotního lístku bude též vstup na příslušný hrad zdarma. Na Točnick se můžete vydat už 14. a 15. července. Další termíny najdete na www.hrady.cz.

>> Kniha

NEBUŽ BURAN VÁCLAV SOLDÁT

Slušné chování by měl ovládat každý aspoň natolik, aby mezi lidmi nevypadal jako naprostý buran. Jak toho docílit snadno a rychle, o tom je kniha Václava Soldáta, kulturního sociologa, který po sametové revoluci jako jeden z prvních poskytoval nově vznikajícím firmám a institucím kurzy slušného chování a vystupování. Díky němu se tak z řady bankovních úředníků stali špičkoví pracovníci. Kniha je navíc obohacená o četné příběhy, se kterými se autor za svou praxi setkal a které nejen pobaví, ale i poučí.

k

tv

>> TV tip

AVATAR: THE WAY OF WATER

Vypadá to, že *Avatar* je sázka na jistotu. Jak finančně, tak z pohledu diváků. Druhý *Avatar* je v celosvětových tržbách všech dob na třetím místě. A diváčky? Podobně velkolepá podívaná jako napopr-

vé. Opět se v ní vracíme na okouzující planetu Pandora, na níž rodina Jakea a Neyriti dlouho žila idylickým životem – než se vrátili lidé z těžební společnosti RDA, které nepustila touha po dobývání místního nerostného bohatství. Znovu tak budou muset svést boj o své místo pro život.

Co se děje

Sociální sítě oddalují spánek

Trávíte večery na sociálních sítích a potom se vám hůře usíná? Podle serveru Medical Express zkoumali psychologové z Yaleovy a Dukeovy univerzity ovlivňování kvality spánku aktivitou na sítích patnáct let. Zjistili, že opožděný nástup spánku souvisí s nárůstem hladiny dopaminu v organismu, a proto přirovnávají vliv sítí k užívání omamných látek.

Messiho trable s pasem v Číně

Jeden z nejslavnějších fotbalistů planety se vydal do Pekingu s argentinskou reprezentací na přípravný zápas s Austrálií. Měl však s sebou jen španělský pas, ve kterém mu chybělo vízum. Fotky ze svízelné situace na letišti obletěly svět, avšak úředníci jeho vstup do země rychle zlegalizovali, aby mohl hrát.

Soutěž o voucher na film Hranice lásky

Příběh o partnerských vztazích a hledání hranic polského režiséra Tomasze Wińského Hranice lásky můžete zhlédnout na řadě online platform. Na tři z vás čeká voucher na přehrání filmu na internetové televizi Starmax zdarma. Stačí správně odpovědět na otázku.

Kdo hraje hlavní ženskou roli ve filmu Hranice lásky?

- A Hana Vagnerová
- B Jenováfa Boková
- C Jana Plodková

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 19. července 2023.

TIKTOKER PŘEDSTÍRAL SMRT, ABY VIDĚL RODINU A PŘÁTELE

Svrázný způsob, jak vyškolit své příbuzenstvo, zvolil tiktoker David Baerten. Protože nabyl dojmu, že ho širší rodina přehlídí. Domluvil se s manželkou a dětmi, že budou předstírat jeho smrt. Na svůj pohřeb pak přiletěl vrtulníkem.

Pětatřicetiletého Belgičana začal pálit fakt, že se s příbuznými odcizili přes únosnou míru. „Bolí mě, co vidím ve své rodině. Nikdo se se mnou nevidá, nikdy mě nikam nepozvou...“ řekl David Baerten britskému deníku The Times. Zprávu o své smrti rozšířil pomocí sociálních sítí. Například jedna z jeho dcer na nich zveřejnila několik příspěvků, kde smrti svého otce lituje. „Proč ty? Měl jsi být dědečkem, celý život jsi měl před sebou. Miluji tě,“ stálo v jednom z nich.

Pohřeb se konal poblíž belgického Lutychu, sjeli se na něj členové rodiny i přátelé. Čekání na obřad ovšem přerušil přilet vrtulníku, ze kterého údajný nebožtík vystoupil se slovy: „Na zdraví vám všem, vítejte na mém pohřbu!“ S překvapenými hosty v černém se potom objímal a zkritizoval tu část rodiny, která nedorazila. Uživatelé TikToku Baerten svým kouskem rozdělil na fanoušky, podle nichž rodině uštědřil vtipnou lekci, a na hejtry, kteří v akci vidí jen snahu o zvýšení sledovanosti.

>> To nej z Instagramu

Hokejista **David Pastrňák** sdílel své štěstí. „Freya Ivy Pastrnak už je na světě. Dlouho jsme o této chvíli snili a já nemohu být na moje dvě nádherné holky víc pyšný,“ napsal k obrázku hokejista, který před dvěma lety přišel o novorozence chlapečka.

Rybář **Alessandro Biancardi** se pochlubil kapitálním úlovkem. V řece Pád na severu Itálie ulovil největšího sumce všech dob. Bez patnácti centimetrů měřil tři metry. Rybu pak pustil zpět do řeky.

Herec a muzikant **Ondřej Brzobohatý** poslal fanouškům zamilovanou fotku z Malediv s partnerkou Danielou Písařovicovou. „Porušuji zásadu sdílet svůj osobní život na IG. A to z čiré radosti z životního štěstí, které přejdu úplně všem!“ napsal.

Text: Petr Horálek
Ilustrace: Digishock

POHODA U ŘEKY

V sobotním osobáku byl vzduch, že by se dal krájet. Klimatizace nevládala obří nával cestujících a většinu sedaček ve voze obsadila dětská výprava, nad kterou bděla energická vedoucí. Detektiv se výjimečně rozhodl vyzkoušet služby soukromého dopravce, takže mu režijka nebyla k ničemu. Na téhle lince ale nikdo jiný nejezdil. Udivila ho dvojice mladých stevardek, které neměly ani pořádný stejnokroj. Hned za Prahou zkontrolovaly jízdenky, aby se pak následující dvě hodiny neobjevily, takže namačkané davy mohly svobodně nadávat na poměry na dráze.

Táborová vedoucí volala na nově přistupující, aby se raději přesunuli do vedlejšího vozu, protože tady mají na všechny sedačky rezervaci děti. Bohemír dobře věděl, že to není pravda, protože ukřičená vychovatelka se stevardce přiznala, že žádné místenky předložit nemůže. Navíc on sám si ji zajistil při nákupu. Ale děti si mezi sebou stejně šeptaly, proč se ten divný pán nezvedá, když tam nemá co dělat. A Bohemír si s hrůzou uvědomil, že mluví o něm. Nasadil však netečný výraz a vydržel to až na konečnou.

Na základě doporučení od kolegů pak našel vyhlášené koupací místo u řeky. S úlevou se za stromem převlékl do plavek a odvážně se vydal na písčnou pláž. Letní slunce páliło. Ve vodě se cachtala veselá paní, která si neustále prozpěvovala a upoutávala na sebe pozornost. Sem tam pohlédla na kloučka, který si u břehu stavěl menší hrad a hrál si s míčem. Opoдал se opalovali dva pohlední pánové v plavkách, jeden mladší, druhý v nejlepších letech. Oba nastavovali obnažená těla slunečním paprskům a nenápadně pokukovali k řece, nad kterou po mostě občas projela vlaková souprava. Prostě letní pohoda.

Bohemírův příchod však narušil líně smyslnou atmosféru. Oba sympatáci se lehounce zakabonili a paní začala vylézat pomalu z vody. Bohemír se raději uvelebil na kraji pláže v polostínu. Nevyhlášená říční královna se otřepala, zlehounka osušila ručníkem, protáhla své štíhlé tělo a natáhla ruce k tašce na zemi. Vtom se zarazila a všechny věci z ní vysypala. „Peněženka je pryč, řádl tu zloděj,“ vydechla tlumeně. „Nebyl tady někdo

cizí?“ vyjekla zoufale a otočila se k pánům a potom i k Bohemírovi, přičemž nepatrně nakrabilata čelo. „Bylo tam asi 5 000 korun a platební karty. Co mám dělat?“

Detektiv se rázně postavil a autoritativně pronesl. „Pokud jste měla v peněžence doklady, třeba jen občanský průkaz, ohlaste to úřadům. Někdo by mohl zneužít vaši identitu. Ještě jednou se pořádně podívejte kolem. Možná najdete stopy.“ Všichni Bohemíra nevěřičně hypnotizovali a trochu se ho začali bát. „Měli bychom opravdu všechno prohledat, třeba je peněženka někde schovaná, možná z legrace,“ pronesl opatrně mladší pán. „To je hloupost, klidně si mě prošacujte, já jdu domů,“ rozčiloval se starší pán. „To je zvláštní, písek kolem tašky je uhlazený,“ divila se okradená paní. Bohemír se zamyslel a smutně dodal: „Dejme zloději poslední šanci, aby se přiznal. Potom zavoláme policii.“

? Kdo okradl koupající se paní? Proč nebyly kolem místa činu žádné stopy v písku?

Řešení:

Peněženka i s penězi a doklady nebyla daleko. Bohemír jí našel zahraabanou v hrade z písku, který si stavěl chlapeček, který k paní vůbec nepatřil. Ten také zahledil stopy posouváním míče, když předstřel, že si svého syna nemá trestně odpovědnost, navíc se může vymluvit na dětskou hru. Život je někdy smutný.

Letní grilování

Počasí nám bezpochyby přichystá horké léto – a my mu to oplátíme žhavými novinkami z grilu. Tento způsob vaření k nejteplejší sezoně prostě patří, protože se odehrává pod širým nebem. Tak vyrazte ven!

Duhové špízy s lososem

Lehká, šťavnatá a voňavá. Losos je ryba, která chutná snad každému – a v této pestrobarevné mozaice se nemůžete splést už ani omylem. Zvláště ne v kombinaci s grilem.

4 PORCE

- | 400 g filetu z lososa
- | po 2 červených, zelených, oranžových a žlutých paprikách
- | 1 velká červená cibule | 8 lžic olivového oleje
- | 1 citron | sůl a čerstvě namletý černý pepř

1 Gril rozehejte na vysokou teplotu. Rybu nakrájejte na kousky – měli byste jich mít asi 12 na každý špíz. Papriky zbavte jádřince a rozkrájejte na čtverečky, cibuli nakrájejte na dílky a ty rozdělte na lupeny.

2 Vše střídavě napíchejte na špíz. Suroviny dobře potřete olejem, osolte a opepřete. Ogrilujte je, jednou přitom obraťte. Rybu grilujte jen tak, aby bylo její maso bělavé, nepřepečte ji, byla by tuhá. Podávejte s citronem k zastříknutí.

PŘÍPRAVA:
30 MINUT

PŘÍPRAVA:
DO 30 MINUT

Mexické burgery

Na grilu jsou „hambáče“ prostě nejlepší. A když je ochutíte po mexicku, připravíte z libového drůbežího masa a podáváte v nasucho opečené žemli s avokádovou salsou, nemůže si stěžovat ani nutriční terapeutka.

1 PORCE

BURGER

- | 1 kuřecí prso | šťáva z 1 limety | sůl a čerstvě namletý černý pepř
- | 1 lžička pasty z papriček chipotle (nebo jiné lehce pikantní paprikové pasty)
- K PODÁVÁNÍ**
- | 1–2 plátky sýra | 1 žemle | ½ avokáda
- | 2 cherry rajčata nakrájená na plátky | 3–4 nakrájené naložené feferonky
- | ½ rozdrčeného stroužku česneku | 2 listy ledového salátu

1 Maso umelte nebo rozsekejte pomocí elektrického sekáčku (nebo použijte kvalitní drůbeží mleté/mělněné maso, asi 180 gramů). V míse ho prohněťte s papříčkovou pastou, polovinou limetové šťávy a osolte a opepřete podle chuti. Vytvarujte z něj placku.

2 Gril rozehejte na vysokou teplotu a burger na něm opékejte asi tři minuty z každé strany, na poslední minutu položte navrch plátek sýra, aby se trochu roztekl. Na grilu opečte také rozkrojenou žemli.

3 Dužinu avokáda rozmačkejte se zbylou limetovou šťávou, vmíchejte nakrájená rajčata, papričky a česnek a trochu osolte. Směsí potřete spodek žemle, vložte list salátu, opečené maso a přiklopte.

VSTUP ZDARMA

CESTA ZA PENĚZI

do Návštěvnického centra České národní banky

- Přijďte poznat, jak funguje svět peněz a ekonomiky, a to přímo do centrální banky.
- Čeká na vás laboratoř peněz, unikátní trezor se stomilionovou zlatou mincí a mnoho dalšího.

Česká národní banka
Na Příkopě 28, Praha 1

EXPOZICE
PRAHA

ČNB
N
C

2023

Více informací na
www.nc.cnb.cz/leto

Soutěž o lokomotivu RAPPA

Pošlete nám správně vylouštěnou křížovku a čtyři z vás mohou vyhrát originální hračku od společnosti RAPPA v podobě 17 centimetrů dlouhé lokomotivy v barvách Českých drah. Tento úžasný kovový model je ideální jako dárek i jako sběratelský kousek! Má otevírací dveře, které ovládáte manuálně posunutím pantografu na střeše lokomotivy. Lokomotiva jezdí na zpětný chod.

Svou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 19. července 2023.

Křížovka
o hodnotné ceny

Carlo Goldoni (1707–1793),
italský dramatik:

Svět je nádherná kniha, ale...
(dokončení v tajence).

POMŮČKA: ANAT, IDIT, NAVA	PENĚŽNÍ POUKÁZKA	ITALSKÉ POHOŘÍ	PŘÍSTROJ K PŘÍPRAVĚ ČAJE	TRNOVNÍK	?	SBÍRKA STAROŘÍM- SKÝCH SVATÝCH KNIH	VĚTRÍK (BÁS.)	POUZDRO (Z FRANC.)	?	ÚTOČIT	ŽLUTO- HNĚDÁ BARVA	ELEMENT CHŮZE	?	SKUPINOVÝ	VYVÝŠENINA	A SICE
KONTRABAS					KLEKÁNÍ PEVNĚ PRUŽNÉ ŽELEZO				POLÉVKOVÝ KNEDLÍČEK				BELGICKÉ LÁZNĚ VÁHAT			
REPRODU- KOVAT									CIRKUSOVÝ UMĚLEC							
1. ČÁST TAJENKY									2. ČÁST TAJENKY ČAS							
?	ZÁPISNÍK CHŇAP						DOMÁČKY EDUARD SARMATI				KOSTKOVÝ VZOREK JANINSKÝ PÁSA					PLOŠNĚ MÍRY
ŘÍMSKY 54				SPZ LITOMĚŘIC ODHAD				BÝV. POLIT. STRANA KYPRIT PLUHEM				VÝKLOPNÝ ÚZKO- KOLEJNÝ VOŽÍK				
EGYPTSKÁ BOHYNĚ VÁLKY					HLINÍKOVÁ FÓLIE NÁTĚLNÍK							ANGLICKY NĚKDY				
KYZ ŽELEZNÝ						MONGOLSTÍ PASTEVCÍ							MOHUTNĚ TROPICKÉ STROMY			
?	ÚKON	OBECNĚ UZNÁVANÉ DÍLO	FOŠNY DÁLKOVÝ AUTOBUS													
MAĎARSKÉ SÍDLO				JERABINOVÝ CUKR PTAČÍ PERO												
KLUBÍČKO							KOCOUR (V NÁŘEČÍ)	PAPOUŠEK								
AUTOMOBIL ZNAČKY TATRA (OBECNĚ)																
?	RIVAL TÍM ZPŮSOBEM				SEVEŘAN OSAMOCENO											
NERVOVÝ ZÁŠKUB				ŘEŠETA DOPORUČENÍ												
AKVARIJNÍ RYBKA						HRÁČ NA BÍČÍ	OBEČ NA JIHLAVSKU	PROSEBNÁ MODLITBA								
KULEČNÍKOVÁ HRA																
?	AUSTRALSKÝ MEDVÍDEK	UHLOVODÍK V BENZINU	VÁTI (KNIŽNĚ) V HUDBĚ SLABĚ													
ŠEDEŠÁT KUSŮ					BUŠIT ZÁHROBÍ (ZASTAR.)				ŘÍM, BOHYNĚ ÚRODY SETINA EURA				JAMAJSKÁ HUDBA			
JAPONSKÉ SOUOSTROVÍ					NENA- PĚCHOVAT EPIDEMIE								HÁJ ČISTIČKA ODP. VOD			
KOZÁČKÝ NÁČELNÍK									4. ČÁST TAJENKY							
SOUSTAVA LAN							ANGLICKY INKOUST				JMÉNO BUL- HARSKÉHO POLITIKA ŽIVKOVÁ					
LYŽAŘSKÁ VĚTROVKA							ZNAČKA EL. SPOTŘEBIČŮ				JMÉNO HEREČKY CHÝLKOVÉ					

Cítat z minulého čísla: Všichni něco hledáme. A dříve či později to nalezneme. Ne však v cizím světě. Doma. Ve svém srdci. A ve své duši.

Soutěž pro chytré hlavy

1 Jak se jmenovala slavná maminka herečky Kristýny Frejové?

- A Hana Maciuchová
- B Jana Štěpánková
- C Věra Galatíková

2 Kterou významnou stavbu naleznete v obci Hlohovec?

- A Hraniční zámek
- B Dianin chrám
- C letohrádek Belveder

3 Kde můžete zakoupit jízdenku se slevou Vlak+ ZOO?

- A u pokladní přepážky
- B u průvodčího ve vlaku
- C v aplikaci Můj vlak

4 Kolik vody je potřeba na odstranění graffiti z jednoho CityElefantu?

- A 500 litrů
- B 1 000 litrů
- C 2 000 litrů

5 Jak dlouho jezdily rychlíky z Prahy do Ostravy v roce 1993?

- A 4 hodiny
- B 4,5 hodiny
- C 5 hodin

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?

Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Soutěžít můžete na www.cdprovas.cz

Na webových stránkách vyplňte příslušný formulář a své odpovědi zadávejte do **19. července 2023**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu. Tři výherce odměníme poukázkami do obchodní sítě PONT v hodnotě 1 000 Kč. Další tři z vás obdrží Skupinovou víkendovou jízdenku ČD (ve verzi pro celou Českou republiku) v hodnotě 899 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – ve znamení Vah
- 2 – Ploskovice
- 3 – za 100 ČD Bodů
- 4 – pórková
- 5 – 1. července

pont to go

Červnové soutěže

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás?

Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o voucher na film Muž jménem Otto

S kým naváže Tom Hanks ve filmu Muž jménem Otto nepravděpodobné přátelství?

B se sousedy

Soutěž o knížky na léto

Tajenka zní: **Ne však v cizím světě. Doma. Ve svém srdci. A ve své duši.**

Každý měsíc s námi můžete vyhrát poukázky PONT, Skupinovou víkendovou jízdenku ČD a další ceny.

Jed'te zážitkům vstříc

s apkou **Vlakem na výlet**

Cestování
vlakem
je ekologické

Inspirujte se na www.cd.cz/vlakemnavylet
nebo si rovnou stáhněte aplikaci.

České dráhy

Národní dopravec

Pořád práce, děti, škola? Uvolni se, Vídeň volá.

UJEĎTE VŠEDNOSTI
VLAKEM

Z PRAHY OD 363 Kč*
Z BRNA OD 169 Kč*

Tip

14 dnů před odjezdem
místenka zdarma

* Ceny platné k 30. 6. 2023

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/zahranici

České dráhy
Národní dopravec